

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

MOYO WA MUNGU UKIWA UMEFUNULIWA KATIKA MAISHA YA YUSUFU

BY JACKIE OESCH

“NIMEWEKA NENO LAKO NDANI YA MOYO WANGU...”

ZABURI 119:11

Scripture taken from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION®. Copyright © 1973, 1978, 1984 by International Bible Society. Used by permission of Zondervan. All rights reserved.

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Somo 1

1. Yusufu na ndozo yake
2. Wivu unainuka kati ya ndugu
3. Yusufu anauzwa kwa Wamidiani
4. Yakobo anadanganywa na wanawe
5. Hasira ya baba aliyedanganywa

Somo 2

1. Yusufu anapelekwa Misri
2. Yusufu anaaminika
3. Yusufu anajaribiwa
4. Yusufu akataa kumtenda dhambi Mungu
5. Yusufu anafungwa

Somo 3

1. Ndoto za wengine
2. Yusufu anatafasiri ndoto zao
3. Yusufu atafasiri ndoto ya Farao
4. Mipango ya Yusufu akiwa Misri
5. Yusufu kama kiongozi anafanyia kazi mipango

Somo 4

1. Wana wa Yakobo wanatumwa Misri
2. Dhamira zinawatesa ndugu
3. Madai ya Yusufu
4. Ndugu wanatumwa nyumbani
5. Ndugu waote wanarudi Misri

Somo 5

- Yusufu anakula na ndugu zake**
1. Ndugu mmoja apendelewa
  2. Ndugu wanakamatwa
  3. Ndugu mbele ya Yusufu kwa mara nyingine
  4. Nafasi ya Yusufu inafabamika

Lesson 6

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

1. Ndugu wanaungana tena
2. Kurudi nyumbani kwa Yakobo
3. Siku ya sherehe
4. Msafara wa Yakobo unafika Misrei
5. Baba na mwana wanaungana tena

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

UTANGULIZI

Wakati mwingine maisha hayaonekani kuwa mazuri. Tunadhani tunapaswa kulipwa sawa na matendo yetu. Kwamba tukitenda haki tulipwe haki. Tukitenda kwa upendo tunastahili kupendwa. Hatustahili kutendewa vibaya. Tunapanapambana na itikio letu kwa kutotendewa stahili yetu. Tunapotenda vyema kwa haraka tunauliza, "Kwanini haya yanitokee?" Tunaamini kuwa kutenda tukitenda kwa haki tunastahili kulipwa mema.

Sehemu ya kujifunza Biblila iitwayo *Masamaha wa Mungu Uhuru Wetu* ni simulizi inayohusu Yusufu na ndugu zake. Yusufu ni mtoto wa kumi na moja wa Yakobo. Mama yake Raheli alifariki akijifungua mdogo wake na Yakobo aitwaye Benjamini. Yakobo alimpendelea Rahelli kama mke wake na Yusufu kama mtoto wake. Upendeleo huu ulijenga uadui kati ya Yusufu na ndugu zake. Walifanya maisha ya Yusufu kuwa ya shida na siku moja wakaamua kumuondoa. Hawa ndugu walimdanganya baba yao kuwa mtoto wake aliyempenda amefariki. Yakobo alipatwa na majonzi mkubwa kwaajili ya mtoto wake.

Tunajifunza kuwa Mungu alikuwa mwaminifu kwa Yusu pasipokujali shida alizokumbana nazo na kuzuvumilia. Kupitia somo hili tutagundua tutajifunza kuwa Mungu alikuwa pamoja naye akiwa nyumbani kwa ofisa wa Misri , alitenda impasavyo kwa mkuu wa gereza, na alipotenda kwa niaba ya Farao. Hatimaye Mungu alifanikisha kila kitu Yusufu alichofanya.

Ingawa Yusufu alikuwa na hekima na mwenye mafanikio, maisha hayakuwa rahisi. Safari ya maisha yake ilikuwa ya shida. Ilikuwa ni safari ambayo watu wengi wasinge taka kuwa nayo; Pamoja na hiyo hali, hakuwahi kuwa peke yake. Uaminifu wa Mungu kwa Yusufu uliuwa dhahiri kwa wengine. Walifahamu kuwa aliaminika kwa majukumu laiyopewa na kwamba baraka ya Mungu likuwa juu yake.

Tunajifunza kuwa ndugu zake walisumbuliwa na hatia kwa yale walifanya. Waliwinda ndugu yao wakitaka kumuua. Hawakujali upendo wa baba yao aliokuwa nao kwa mtoto wake. Hatia hiyo iliaweka kifungoni na kuwaondolea furaha ya kuishi pamoja kwa amani pamoja na baba yao. Ni nini kingerejesha uhusiano wao na baba yao? Ni kitu gani kingewaweka huru hawa ndugu kutokana ha hatia hiyo?

Habari ya Yusufu na ndugu zake ina uhusiano na maisha yetu. Sawa na Yusufu, na sisi tumeondolewa furaha yetu kuishi na Baba yetu wa mbinguni . Dhambi zimetutenganisha naye. Wote tunafahamu kuwa maisha yetu si matakatifu na hatuishi sawa na Mungu alivyokusudia Matokeo yake tunafanya kwa juudi kumpendeza mzazi sawa na mtoto aliyekutwa na makosa na anafanya juuhudi ya kutenda mema ili arejeshe uhusiano na wazazi wake. Lalini hakuna kilicho chema cha

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

kutosha. Mtoto hafahamu kiasi cha kutosha kinapofanyika kwaajili yake, kuwa amesamehewa kosa na hatia yake.

Je msamaha unatafutwa? Ni vipi mzazi anapotaka tu mtoto akubali kusa lake? Ni vipi mzazi anapotka tu mtoto akiri na kutubu, “Nimetenda dhambi”? Uhusiano unarejea mtotoanaposikia, “Nimekusamehe” Mungu anasikitika kwaajili ya wale waliopotea dhambini na kukakataa zawadi ya upendo na msamaha wake. Siku zote msamaha ni zawadi. Sawa na Yusufu alivyofurahi kuona ndugu zake na kuwasamehe, pia Baba yetu wa mbinguni anafurahi anapoona mmoja wetu akitubu dhambi zake na kupokea maneno ya matumaini kutoka kinywani mwa Mungu, “Nimekusamehe.” Tunaishi kwa usalama tukifahamu kuwa Mungu ni mwaminifu na wa haki na anatusamehe dhambi zetu (1 Yohana 1:9).

Simulizi hii ina mwisho wa furaha! Furahia masomo. Kwa mara nyine angalia *kweli* ya habari hii inavyoeleza juu ya yaliyotokea kwenye familia hii. Jufunze ukweli wa habari kuhusu Mungu hasa jinsi alivyofunua nia yake ya kutusamehe hatia zetu na kutuweka huru toka hatia zetu zote. Kuwa tayari kujifunza juu ya ubinadamu jinsi unavyoona siri za familia hii zinawekwa wazi. Na baada ya kuona ukweli wa simulizi na ukweli juu ya Mungu na ubinadamu, gundua ni kwa vipi habari hizi za zamani zimeandikwa kwaajili yetu sasa, na utafute ni vipi zinfaaa katika maisha yetu ya sasa. Zinahusianaje na maisha yangu?

Hebu tuanje! Habari hizi zinaanzia Mwanzo 37 na endelea hadi hitimisho la kitabu cha Mwanzo. Unahimizwa kusoma hizi sura zote. Japo huwezi kusoma habari hizi zote kwa umbali, utagundua kuwa maisha ya Yusufu yanagusa. Karibisha mwagine kushirikiana nao katika kusoma habari hii. Labda hawajasikia habari hii, na mnawenza kukua pamoja katika uhuru ambaa Mungu wetu wa mbinguni hutupatia tunapojuu kuwa tumesamehewa na kukombolewa, kutoka kwenye aibu na vifungo vyetu vya zamani na mateso ambayo yanetuungamiza. Shereke ya uhuru unaopata baada ya kusameh

KUANZA

Uanapoendelea na kujifunza Biblia, *Msamaha wa Dhambi Uhuru Wertu* utaendelia na safari ambayo itabadilisha maisha yako yaliyobakia. Safari hii itakuwa ya pekee kwako na itategemeana na utayari wako na upendo wako wa kukua katika ufahamu wako juu ya Biblia na kufurahia baadhi ya wahusika wapya kama Yusufu, na ndugu zake. Kujitoa kwako katika masomo kunaleta matumaini ya kuendeleza maisha yako kadiri Mungu anavyoongea nawe kupitia Neno lake.

Unashauriwa kuwa na vifaa vitano mikononi ili kuendeleza usoefu wako. Vifaa hivi vitatumika kipindi chote cha masomo yako. Utavitumia kila siku ya masomo.

MSAMAHА WA MUNGU UHURU WETU

1. Somo hili la Biblia: *Msamaha wa Mungu Uhuru wetu*
2. Biblia Kumbuka: Kama unakwenda kununua, jitahidi kutafuta Biblia ambayo ina:
  - a. Yaliyomo na orodha ya jina la kila kitabu
  - b. Kolamu ya rejea amboyo iko chini ya kila ukurasa
  - c. Itifaki iliyo nyuma ya Biblia
  - d. Ramani za muhimu zilizoko nyuma ya Biblia
3. Kalamu na penseli na kalamu ya kuwekea alama
4. Daftari
5. Kadi ya 3x5 or 4x6

Ukiwa na viliyoorodheshwa katika #2 utakuwa tayari kujifunza vizuri kwa mafanikio kupitia Biblia. Unaponunua Biblia usisite kumuuliza muuzaji kukusaidia kuchagua, hasa unapochagua Biblia yenye rejea.

Jambo unalopaswa kufahamu: Kuna tafasiri mbalimbali za Biblia.

Usisite kuandika kwenye Biblia yako! Ndiyo maana unakuwa na kalamu, penseli na kalamu ya kupaka rangi. Ifanye Biblia kuwa yako kwa kuiandika ndani, kuipigilia mistari, kuizungushia kuiwekea mishale! Unahimizwa kutumia daftari yako kuandika mawazo, na maswali unapoendelea na safari yako.

Kila moja ya masomo sita limegawanyika katika sehemu tano. Huu mgawanyiko ni kwaajili ya kukusaidia kuendelea na masomo kwa mpango. Kuhusu muda utakaotumia ni juu yako mwenyewe. Wakati mwingine somo linaweza kuhitaji muda zaidi ya muda ulionao jambo ambalo litakufanya umalize somo moja kwa muda zaidi. Wakati mwingine unaweza kumaliza somo moja ukaamua kuendelia mbele.

Ikiwa ni mara yako ya kwanza kujifunza, unashauriwa kuanza na somo lenye kichwa *Kujifanya Biblia Kuwa Yako*. Ni somo lenye zana zitakazokuwezesha kusafiri katika kujifunza Biblia. *Biblia Kuwa Yako* inaweza kupatikana katika tovuti iitwayo www.FullValue.org. Nakala za ziada ninaweza kupatikana kwa malipo.

- *Mpango wa Mungu Chaguo Letu* ni somo juu ya sura kumi na moja za kwanza za kitabu cha Mwanzo.
- *Ahadhi ya Mungu Baraka Yetu* ni habari za Abrahamu inayopatikani katika Mwanzo 12-25. *Uaminifu wa Mungu Tumaini Letu* ni habari za Isaka na Yakobo zilizoandikwa katika Mwanzo 25-36.

Japokuwa somo hili linashauriwa lakini si la muhimu sana katika kufahamu kitabu hiki *Msamaha wa Mungu Uhuru Wetu*.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Mwisho inakupasa kufahamu kuwa masomo haya yameandikwa ili kukusaidia kujifunza mwenyewe. Yameandaliwa katka hali ya kuwa rafiki yako. Kwa nidhamu fulani utakayojijengea utamaliza masomo haya bila matatizo yoyote, na utafurahaia somo. Utapata taarifa mpya na utahitaji kushirikisha elimu hiyo watu wengine. Na uauliza maswali yenyе changamoto yatakayohitaji majibu.

Kwa kutegemea majibu haya unashauriwa kukaribisha wanandoa ambao ni rafiki zako ili kujifunza pamoja nao. Kwa mfano; kuwa katika chumba cha mazoezi ya viungo ni vizuri ukishirikiana na mwenzako. Hii inasaidia kuhimizana katika kuwajibika. Kwaajili hiyo inawezekana wewe na mwenza wako mnahitaji kualika mwanandoa ambao ni marafiki ambao ni majirani zenu. Au mfanyakazi mwenzako sawa na Biblia isemavyo. Au unashirika kweye kanisa ambao lina ukumbi wa kufanya majadiliano wewe na wanafunzi wenzako katikati mwa juma. Kwa hali yoyote uliyonayo jitahidi kukusanya marafiki mara moja kwa juma ili kujafili pamoja Neno la Mungu. Kila mwana kikundi chenu kiwe kikubwa au kidogo ni wa manufaa kwa kuimarisha wengine! Ni wakati wa kuanza! Fungua Biblia yako katika Mwanzo 37 safari ianzie hapo.

Soma 1 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Jukwaa limeadaliwa. Yakobo anaishi katika nchi ya Kanaani, katika mji wa Hebron, yeye na familia yake. Tulijifunza *Uaminifu wa Mungu Tumaini Letu* kwamba Mungu alimbariki Yakobo kwa utajiri na mali nyingi. Pia alimbariki kwa watoto kumi na wawili ambao aliwapata kwa wake zake Lea na Raheri pamoja na vijakazi vyao.

Tunapoendelea na habari za Yakobo tutajikita zaidi kwa Yusufu. Tunachagua habari iliyio katika Mwanzo 37. Yusufu ni kijana mdogo, ana umri wa miaka 17, mchungani anayechunga mifugo na kaka zake. Chukua muda wa kukumbuka maisha yako ya umri wa miaka 17. Kwanye daftari yako andika majibu ya maswali yafuatayo: Mambo gani yalikuwa yakiendelea katika umri huo? Ulikuwa na hekima gani? Ulikosa mambo gani kipindi hicho? Kama wewe ni mdogo zaidi fikiria kuwa na umri wa miaka 17. Ungetaka uweje utakapofikia miaka 17?

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 37:1-11.

ZOEZI:

- Tunaambiwa nini katka mwisho wa mstari wa 2 kwamba Yusufu analeta kwa baba yake?

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Tuna majina ya wahusika wanaosemwa! Ni aki na nani? _____

- Mstari 3 unatusaidia kufahamu mahusiano ambayo yamekuwapo kwa siku nyingi.

Tunaambiwa nini? _____

Yakobo amefanya nini mpaka akaonyesha upendeleo wake?

- Mstari wa 4 ndugu zake Yusufu wanafanyanini kufuatana na upendeleo wa baba yao wa wazi?
-

FUNDISHO: Jamani , unaona mahangahiko? Upendeleo wa wazi wa Yakobo kwa Yusufu unajenga hasira kwa kaka zake kufuatana na kuwasema kwake kwa baba yao. Chuki yao inaanza kula fikra zao. Hawasemi jema lolote kwa Yusufu. Je tunaweza kushangaa Yakobo kuwa na mtoto mwenye upendeleo? Kumbuka mazingira ambamo Yakobo alilelewa (Mwanzo 25:28). Mwanzo 29:30 inatuambia kuwa alimpenda Raheli kuliko Lea. Upendeleo unavyozidi kupenya unaingilia nyumba ya Yakobo, na chuki kati ya watoto wake wakubwa kwa mdogo wao inaongezeka.

ZOEZI: Yusufu anaota (Mwanzo 37:5).

- Ndugu zake waliitikiae baada ya kuwashirikisha ndaoto yake katika mstari wa 5?
-

- Ndoto yake ilihu nini (mstari 7) kwa maneno yako?
-

- Kaka zake walimuuliza. “Je unamaana kuwa _____ sisi? ” Kwao ndoto ina maana hiyo.

- Hatuwezi kupuuzia hii kwa mara ya tatu katika mistari hii tunaambiwa kwamba hawa ndungu waliambiwa kwamba _____. Ndoto yake na aliyojasema yaliwakasirisha. Pigilia mstari maneno chuki aliyotajwa mara tatu.

- Mara nyingine mtu hawezи kusaidia bali kushangaa. Kulitokea nin katika mstari 9?
-

- Wakati huu ni ndoto gani? _____

- Yakobo aliitikiae kuhusu ndoto hii?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

-
- Mstari wa 11 itikio la ndugu zake nini juu ya ndoto hii? _____
Itikio la baba yake lilikuwa nini? _____
  - Upendelio ulizaa chuki ilichochewa na wivu wao. Baba yao alitafakari tatizo katika mawazo yake. “Baba yao *alimpenda* yeye zaidi.” Chuki yao na wivu vilijengwa katika upendeleo wa baba yao. Alimpenda Yusufu kuliko ndugu zake wengine... (Mwanzo 37:4)

Somo 1 – Sehemu 2

FUNDISHO: Wivu siyo neno jipya. Kama ujuavyo Raheli alikuwa na wivu kwa dada yake Lea kutokana na kupata uzao wakati yeye alikuwa tasa. Wivu unaonyesha picha ya ukatili na hofu, hakuna dalili ya uungu. Hali haionyeshi sifa ya Mungu ya upendo na huruma bali hali ya mtu kupewe asichostahili. Ni moto unaounguza ndani ya mtu kumiliki cha watu wengine. Katika somo la 5 – Sehemu ya somo liitwalo *Uaminifu wa Mungu Tumaini Lwtu* weivu katи ya Raheri na Lea umejadiliwa. Hali ya dhambi iliyoonyeshwa na hawa ndugu imeathiri mahusiano ya hawa ndugu.

KUCHIMBA KWA KINA: Mwanzo 37:11 inasema, “Ndugu zake walimuonea wivu.” Andika rejea mbili ambazo zinaweza kuwa zimeonyeshwa katika Biblia yako.
Angalia katika Matendo Acts 7:9. Rejea ya Agano Jipya inatwambia nini kuhusu yatakayotokea baadae? Wivu wao unawaongoza kufanya nini?

ZOEZI: Rundi Mwanzo 37.

- Mstari 12: Ndugu walikwenda wapi? _____ Walikuwa wakifanya nini huko? _____
Tafuta Shekemu kwenye ramani nyuma ya Biblia. Onyesha Shekemu Kaskazini mwa Yerusalem na Kaskazini mwa Betheli. Unafikiri ni umbali gani katи ya Hebron na Shekemu? _____
- Mstari wa 13: Israeli (Yakobo) alimwambia nini Yusufu?
_____
- Mstari 14: Maeliekezo ya Yusufu yalikuwa nini?
_____

Kumbuka yaliyotokea Yusufu alipokuja na taarifa(mstari 2)?
_____

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- Yusufu alikuwa na mwendo mrefu wa kusafiri. Alipofika huko alipata wakati mgumu wa kuwapata kaka zake. Anagundua nini katika mistari ya 15-17?

Dothan ni karibu ya maili 10-15 kaskazini mashariki. Kwa gari mwendo huu hauonekani kuwa mbali lakini tukikumbuka Yusufu akisafiri kwa miguu kupitia njia mbovu zenye myamba za Kanaani tunapata picha tofauti ya safari ya Yusufu.

- Aliwapata ndugu zake Dothani, lakini mstari wa 18 unatwambia nini?

_____ Chuki yao ilikuwa imekua kiasi cha kuamua kumuua ndugu yao. Labda hatuwezi kushangaa kwasababu katika Mwanzo tunasoma kuwa chuki ya Kaini ilimfanya kumuua ndugu yake Kaini.

- Ndugu walipomuona walisema nini? _____
- Walipanga kufanya nini katika mstari wa 20?

_____ Walipanga kusema nini? _____

Inaonekana ndoto ya Yusufu ilikuwa shida ya mwisho. Hawa ndugu waliisha kuwa na chuki za kutosha! Waliamua kumuonyeha ni kipi kinacho tokea baada ya ndoto yake.

- Ni ndugu yupi aliyejaribu kumuokoa? _____ Tunajifunza nini kuhusu yeye katika Mwanzo 29:32? _____
- Rubebi alitoa mpango gani mbadala? _____
- Alikusudia kufanya nini? _____
- Katika mistari ya 23-24 ndugu walifanya kile walichopanga. Walimvua nguo yake nzuri aliyokuwa amevaa kumtupa shimonii jangwani. Shimo lilikuwa halina maji While they were eating, waliona nini katika mstari wa 25? _____

Msafara wa Waishmaili walikuja. Tumia mistari ya rejea kuona waishmaili walikuwa aki nani.

Simba 1=Sehemu 3

ZOEZI: Waishmaeli walikuwa wakito Gileadi. Kuonyesha Gileadi katika ramani yako tazama jimbo sio mji. Kama ramaini yako haionyeshi Gileadi iko magharibi mwa mto Yordan. Sehemu ya kaskazini inafika bahari ya Galilaya (au bahari ya Chinerasi) na sehemu ya kusini ilizogea chini kuelekea kona na bahari ya chumvi. Masafara ulikuwa ukitoka Gilead ukienda Misri. Walikuwa wamebeba nini? _____

- Yuda alipendekeza nini kwa ndugu zake mistari 26-27?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Ndugu wengine waliitikiae? _____

- Katika hatua hii tunahitaji kurudia baadhi ya mambo ili kukumbusha fikra zetu:

Waishmaili: ukoo wa mwana wa Ibrahimu Ishmaeli (Mwanzo 16:16)

Wamidiani: uzao wa Abraham na mke wake Katura (Mwanzo 25:1-4)

1. Wamidiani: Nchi kusini ya mbali kusini mwa bahari ya chumvi.
2. Msafara huu wa Waishmaeli yamkini ulianzia katika nchi ha Wamidiani, kwahiyo pia wangeitwa Wamidiani. Walisafiri kaskazini mwa Geliradi na kukatisha Kanaani ambako ndugu waliwaona wakikaribia mji wa Dothan.

Kumbuka: Haya maneno si lazima katika kujifunza kuyazoez kutafanya Biblia kuwa nyepesi.

Labda unajifunza sehemu ya ulimwengu wa zamani na mila zake ambazo ulikuwa hujajifunza kabla. Endelea kutembea! Unafanya vizuri!

- Wafanyabiashara wa Kimidiani walikuja Ndugu walifanya nini?

Wafanya biashara walimchukua Yusufu wakaenda naye Misri.

- Baadae ni nani aliyepoteza mwelekeo na maendeleo? _____

- Msaada wa Rubeni ulishindwa. Kisima hanina maji. Yusufu amekwenda! Yuko katika hasara ya afanye nini. Anasemaje (mstari wa 30)? _____

- Sasa kifuniko kikubwa... Katka mstari wa 31 Ndugu wanafanya nini?

_____ Wanamwambia nini baba yao

32?

Somoo 1 – Sehemu 4

FUNDISHO: Hii siyo habari ya kwanza ya kifuniko katika Biblia Je unakumbuka ya kwanza Mwanzo 3:7. Tunapofanya jambo baya jambo la haraka la kufanya ni kujifunika na kujificha. Adamu na Eva walishona majani ya miti kujifunika na kujificha vichakani. Hakukuwa na njia nyingine ya hawa ndugu ya kuangalia waliyoyafanya. Mpango wao wa kumuua Yusufu ulishindwa. Walikuwa ni watumwa wa hila zao mbovu. Wamechukua nguo ya yuke, wakaichovyo damuni na kumpelekea baba yao. Baba yao alipokea nguo ya mtoto wake aliyempenda sana iliyojaa damu na kuamini kuwa amekufa.

KUTAFAKARI: Ingekuaje kwako kupanga njama za kumuua ndugu yako? Inaweza kuwa ni jambo baya kiasi gani kiasi cha kupanga kuua mtu? Inaonekana hawa ndugu walikuwa na wivu ukiwaka ndani yao kwa miaka 17 ya umri wa Yusufu. Dhambi hujenga chuki na kukua ndani ya maisha ya

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

mtu pasipokuipima huishia na mauti. Kumbuka mtume Paulo alichosema katika Wagalatia 5:19-21.

Ni matendo gani ya dhambi anayoorodhesha Paulo?

Paulo anaonya nini kuhusu matendo haya? _____

- Methari 16:25 inatwambia kuwa kile kinachoonekana kuwa kizuri kinaweza kutuelekeza kwenye _____.
• Katika Warumi 8:10-14 inaongelea kuhusu Kristo kukaa ndani yako na wajibu ulionao. Mstari wa 13 unasema kuwa tukiishi katika maisha ya dhambi kutatokea nini?

Lakini tukiishi katika Roho...tuna_____.

KUKARIRI: Warumi 8:10-14 ina nguvu.

- Soma msitari hii kwa makini na ujaribu kutafakari upendo wa Mungu kwako. Anakutakia maisha ya miele!
- Andika mstari 13 na 14 katika kadi.
- Unapokariri mistari hii juma hili kumbuka maswali haya ya matumizi:
  - Ni sehemu gani katika maisha yangu ninajikuta nikishi maisha ya dhambi (Wagalatia 5:19-21)?
  - Ni maeneo yapi katika maisha yangu ninayofahamu kuwa Mungu anafanya kazi ndani yangu na kuniwezesha kuishi kwa kuongozwa na Roho wake (Wagalatia 5:22, 23)?
- Andika majibu ya mswali haya nyuma ya kadi. Tunza kadi hizi mikononi kwa kukariri na kuandika notisi juma hili lote.

Somo 1=Sehemu 5

MATUMIZI BINAFSI:

- Ni ndugu wapi unaweza kukumbuka ? Reuben, Yuda au mmoja wa wanane. Je ungekuwa kati ya ndugu wanaokubalika (mstari 27)? Kwanini ndiyo au hapana

---

Ungekuwa upande wa upinzani ukifahamu kuwa ni vizuri? Ni mambo gani lingekufanya uwe hivyo?

Ungekuwa wakili wa Yusufu? Pamoja na yote yaliyotokea ungesemaje kwa ndugu zake?

MSAMAHYA WA MUNGU UHURU WETU

- Reuben alikuwa mtoto mkubwa na kwa hali hiyo aliwajibika kwa wadogo zake. Je uliisha pewa wajibu kwaajili ya mtu mwingine na badala yake ukajiangusha nafsi yako na watu wengine pia? Hali hiyo ilikuwaje kwako?
-

- Je unaweza kujifananisha na Yuda? Yuda alitaka Yusufu aondoke lakini hakutaka kumuua. Aliwaambia ndugu zake kuwa wasingepata faida yoyote kama damu ya ndugu zao ingekuwa mikononi mwao. Je ungeweza kupingana na ndugu hawa wenyе hasira? Ungewaza kufanya nini zaidi?
  - Ni tabia gani mtu anapaswa kuwa nayo ili kuwa kinyumbe na hali hii ya dhambi ya vivu ambayo matokeo yake yanababisha mauaji?
  - Ni wakati gani katika maisha yangu ambapo vivu ulivuruga maisha yangu kiasi cha kulitawala maamjuzi yangu?
-

Badala ya kuwatia moyo

wengine na kuwasaidia kwa upendo na kujali mahitaji yao, ni mambo gani huchugua kufanya? Kwa mfano: Je ninashiriki katika maongezi kwa kutumia maneno yawezayo kuleta uaharibifu? Je hupindisha ukweli na kuunga mkono uongo? Je huruhusu nafsi yangu kulinda waarifu? Huchagua kufanya mambo gani?

SALA: Bwana Mungu, mara nyingi huwaza hali yangu ya vivu. Ninaonea vivu nafasi za wengine, upendo wa wengine, Urafiki na mahusiano ya wengine. Niaona vivu kwaajili ya karama, uwezo, na ufahamu wa wengine. Ninatamani kuridhika na hali yangu niliyo nayo na kuachana na mawazo mabaya. Ninajiona kuwa siko tofauti na ndugu zake na Yusufu. Nisamehe Bwana Yesu. Siwezi kufanya badiliko lolote nipendalo maishani mwangu kwa uwezo wangu. Nina kutegemea wewe kabisa kuniwezesha kwa Roho wako Mtakatifu, kuniongoza, na kuniwezesha kuishi kwa uhuru na mwana wa Baba wa mbinguni aliyesamehewa. Ninaomba kipekee msaada katika eneo hili la maisha yangu.

Asante kwa kuniondolea hatia niliyobeba siku nyingi. Uhuru wako unaniwezesha ku

FUNDISHO: Baba yao aliumia moyoni. Alitmbua vazi. Alihisi kuwa mtoto wake ameliwa na wanyama wakali. Uchungu wake ulimfanya ararue mavazi yake na kulala kwenye mijivu akiomboleza.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Wana na mabinti zake walikusanyaika lakini hakukubali farafa yao. Aliomboleza akisema kuwa angekwenda kaburini akimuombolezea mtoto wake. (Mwanzo 37:33-35)

Inawezekana kuwa kuna matukio kuvumilia kufuatana na mambo mabaya tuliyowafanyia wengjne. Tunapaswa kufahamu kuwa Mungu ni mwaminifu na hatatuacha hata wakati wa shida. Silaha za upendo wa Mungu wetu wa mbinguni hutulinda. Hata sisi tunaweza kuwalinda wenzetu wanaoteswa na matukio waliyoyafanya zamani.

Yakobo alikuwa mdanganyaji. Alikulia katika nyumba ya kudanganya. Alimdanganya baba yake na kaka yake. Aliishi kwa kukimbi kaka yake. Alidanganya na mjomba wake kwa kupewa mke tofauti na makubaliano yao. Sasa watoto wake mwenyewe wamemdanganya. Wivu, na uongo, zote ni kazi za mwovu. Pamoja na tabia nyingi zilinazoonekana katika familia hii, bado Mungu anapitisha upendo wake kwao. Kadiri habari ya Yusufu inavyoendelea tutamuona Mungu kama mshindi.

Soma 2 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Tayati katika Mwanzo 37 tumejifunza kuwa kiburi, uongo, na mawazo ya mauaji yameingilia nyumba ya Yakobo. Baba anaachwa amebeba vazi la mtoto wake mpendwa likiwa limejaa damu, akiomboleza bila faraja, akiamini kuwa Yusufu ameuawa na wanyama wakali. Kwa makusudi ndugu wamemumuza mdogo wao mwenye kujidai na sasa wametafuta jinsi ya kuficha huo uovu wao. Japo wameuza mdogo wao kwa Wamidiani wafanya bishara wa Misri, lakini baba yao anaamini kuwa mtoto wake amekufa.

Nini kilitokea kwa Yusufu? Tuache Yakobo na watoto wake twende Mwanzo 39. Mwanzo 37:36 inatwabia kuwa, wakati huo huo, msiba ukiendelea nyumbani mwa kwa Yakobo, Wamidiani walimpeleka Yusufu Misri na kumuza kwa Potifa ofisa mmoja wa Farao, na ofisa wa jedshi.

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 39:1-6. Mstari 1 karibu ni marudio ya 37:36.

ZOEZI:

- Ni mambo gani ya kwanza tulijoifunza katika mstari 2?
  1. _____
  2. _____
  3. _____
- Ni mambo gani yaliyompata Potifa mpaka akampa upendeleo Yusufu (mstari 3)?

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

1. _____

2. _____

- Yusufu alikuwa na wajibu gani akiwa muudumu nyumbani kwa Potifa (mstari 4)?
  - 1. _____
  - 2. _____
- Mmisri na watu wote wa nyumba yake walibarikiwa kutokana na Yusufu (mstari 5). Katika mistari ya 2-5 pigia mistari au upake rangi mistri na maneno yote inayotaja Bwana. Tunajifunza nini juu ya mistari hii kuhusiana na matokeo ya baraka za Mungu kwa watu wake, na matokeo yake. Hizi zinakwenda kwa watu wengine?
_____
- Mwisho wa mstari wa 5 unatwambia
_____ Kwasababu Mungu alikuwa akibariki kila jambo, wajibu wa Yusufu ulikuwa ni nini? Potifa alimpa wajibu gani?
_____
- Potifa alihusika na kitu gani tu (mstari 6)? _____

Somoo 2 – Sehemu juu 2

MATUMIZI BINAFSI: Watu wa Mungu huishi chini ya baraka zake . Pamoja na hayo Mungu hubariki watu wengine kupitia watu wake.

- Mungu alisema nini kwa Abram katika Mwanzo 12:2-3?
_____
- Mungu alimwambia Abrahamu kuwa atakuwa Baraka na atawabariki wote watakombariki...na kwamba watu wote wa dunia watabarikiwa kupitia yeye. Kumbuka mahusiano ya habari hii na maisha yako:
  - Ni aki na nani wanaoishi katika uwezo au miliki yako, mfano,majirani, wafanyakazi wenzako, marafiki? Taja majina maalumu. _____
  - Kumbuka wanavyobarikiwa na Mungu kupitia wewe, mfano usalama na ulinzi, ukweli, ulinzi, tabia njema na kujiamini?
_____

KUKUMBUKA Kwa faida yetu na watu wengine tunapaswa kulishika Neno la Mungu.

Tunavyoendelea kujifunza tunazidi kufahamu Yeye ni nani na ni vipi anataka tubarikiwe na kuwabariki wengine kupitia sisi. Kazi ya kufanya kuhusu kumbukumbu ni Zab. 1:1-3.

- Katika mstari 1 ni mazingira yapi matatu tunapaswa kuepuka?

1. _____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

2. _____

3. _____

- Ni jambo gani mwandishi wa Zaburi anatuambia kufuarahisa kaftika mstari wa 2?

1. _____

2. _____

- Mwisho ni mifano gani imetolewa katika mstari wa 3?

_____

- Elezea mti. Umepandwa wapi? Hali yake ikoje?

_____

- Tukiwa watu wa Mungu walobarikiwa, ni watu gani wanaobarikiwa na Mungu kuitia sisi?

Njia nyingine ni kuuliza swali: Ni aki na nani waliojenga viota vyao mbavuni mwangu na kupata kimbilio na usalama kwenye matawi yangu?

Andika maneno haya kwenye kadi na furahia fursa ya Mungu kukuonyesha njia ya kuwa mti mkubwa, wenye nguvu na wenye uhai, mti utoa kivuli kwa waliochoka; mti utoao matawi yenye usalama ambako wengine hupata pumziko lao. Andika uzoefu wako nyuma ya kadi. Mshukuru Mungu kwa kukuchagua kuwa njia ya kubariki watu wengine.

SALA: Bwana Mungu ulimbariki Potifa na nyumba yake kuitika Yusufu. Ulibariki vyote alivyomiliki, vyote vya shambani na nyumbani. Yusufu aliletta uwepo wa upendo wako nyumbani kwa Potifa. Nifumbue macho yangu nione unavyonibariki na kuitia mimi vinavyobarikiwa. Unawabariki hata wale wasiokufahamu. Naomba maisha yangu yaye kwaajili ya makusudi, ya kubariki watu wengine, sawa na ulivyonibariki mimi kwa uaminifu wako. Watu wengine wakufahamu wewe ninayekuomba. Wakufahamu na kupataa baraka zako

---

3omo 2=Sehemu 3

UTANGULIZI: Kwasababu tu tuko katika uhusiano na Mungu katika imani yetu kwa Yesu si kwamba hatukutani na maovu katika ulimwengu wetu. Unaweza kukumbuka toka masomo yaliyopita ya Mwanzo 3 katika *Mpango wa Mungu Chaguo Letu* vita na hasira ya mwovu inatufuatilia. Mistari sita ya kwanza ya Mwanzo 39 intuambia habari njema ya barika ya Yusufu sasa maisha yake yaliyobaki yanafuata. Swali linabaki: Je Baraka ni yale mambo mema tu? Mungu anabarikije huyu mtu wa imni wakati anishi kwenye mazingira magumu ? Ni lini Mungu anaweza kutumia mazingira yale kuwa baraka? _____

MSAMAHYA WA MUNGU UHURU WETU

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 39:6b-23.

ZOEZI:

- Yusufu anaelezewaje katika mstari wa 6b?

-
- Ni maneno gani yanaayofuata katika mstari wa 7? Ni majaribu gani yanayoletwa na mke wa Potifa?

Mke wa Potifa anavutiwa na mwonekano wa nje wa Yusufu na anakuwa mjaribu.

- Mstari wa 8: Yusufu anamkataa. Andika majibu yake. Kwa umakini kumbuka maneno yake:

Alikuwa akiwajibika kwa nani? _____

Bwna wake Yusufu alimwamini Yusufu katika mambo ya nyumba yake yote, na hakujihusisha na kitu chochote nyumbani kwake. Yusufu alikuwa jemadari wa pili. Bwana wake hakumnyima kitu chochote isipokuwa mke wake. Anauliza swali katika mwisho wa mstari wa 9: _____

-
- Yusufu alikuwa kijana mwenye afya. Alikuwa akijaribiwa sawa na wanaume wengine. Mke wa Potifa alifahamu hali hiyo na kwasababu hiyo alikuwa akimwalika mara kwa mara. Biblia inasema nini kuhusu Yusufu katka mstari wa 10?

-
- Kwanini eneo hili linaongelea habari za mke wa Potifa?

KUCHIMBA KWA KINA: Hebu tuangalie sehemu nyingine za Biblia inayolezea wanawake wanaojaribu wanaume kufanya nao ngono. Mafalme Sulemani aliandika mengi katika kitabu cha Methali kwaajili ya mwana wake. Katika Methali 6 na 7 Sulemani anamuangaliza mwana wake kuhusiana na zinaa. Unaweza kusoma hiki kifungu chote lakini kwaajili ya kujifunza hebu tushirikishane hekima ya Sulemani ya kumlinda mtoto wake na zinaa, kutokana na kukutana na wanawake wasio na maadili, na malaya. Kwa makini soma Methali 6:20-35. Fikiria mazingira ambamo Yusufu alijikuta.

-
- Yale Sulemani anayomwambia mtoto wake ni makusudi, au mafundisho (mstari 23)?
  - Katika mstari wa 24 anasema kuwa mafundisho haya yatalinda mtoto wake kutoka wapi?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Mstari 26: Sulemani anasema

nini juu ya mwanamke malaya na mzinzi?

- Mstari 29-35: Ni matokeo gani yanayotokana na mtu anayelala na mke wa mtu mwengine?

Sulemani yuko wazi kwa mtoto wake. Hekima yake ya ukweli inatufundisha sisi pia. Tunapaswa kuyaweka mioyoni mwetu siku zote kwasababu yataatuongoza, angalia, na utwambie.

3omo 2=Sehemu 4

ZOEZI: Fungua tena Mwanzo 39:11.

- Ilitokea nini Yusufu alipokwenda kufanya shughuli zake za kawaida?

Kwa kudhamiria alimuamuru Yusufu alale naye. Yusufu alimkimbia na katika kufanya hivyo aliacha _____ mikononi mwake (mstari 12) ambacho kilikuwa kielelezo cha mke wa Potifa kutengeneza uongo wake. Tamaa yake ya zinaa na madaraka vilimfanya amdharijishe Yusufu kwasababu ya kumkataa na kukimbia. Alibuni maneno ambayo yangemuumiza Yusufu. Hadithi yake ilikuwa nini katika mistari ya 3-18?

Katika mstari wa 19 alimwambia nini Potifa aliporudi nyumbani?

Aliitikiaje?

_____unashangaa (Mithali 6:34)?

- Potifa alimfnyia nini Yusufu (mstari 20)? _____

KUTAFAKARI: Mistari ya kwanza ya Mwanzo 39 inatuambia jinsi kijana Yusufu alivyoheshimiwa. Alikuwa mwenye sura ya kuvutia, aliyetegemewa, na mwaminifu, Alikataa hata kulala na mke wa bwana wake pasipokujali ni kwa kiasi gani ingemgharimu. Sasa Yusufu anatendewa kama muhalifu. Anatupwa magerezani na mtu aliye mwamini kabisa, mtu aiyemtambua Yusufu kama mtu liyebarikiwa na Bwana. Haya yote yalitokana na uongo wa mke wake Potifa. Tunaambiwa kuwa Potifa “alipandwa na hasira.” Yusufu amezuiliwa mahali ambapo wafungungwa wa bwana wake wanawekwa, mahali ambapo si pa kujichagulia.

Kwanini Yusufu? Kijana mzuri kama huyo... Kwanini yeye? Mungu alikuwa wapi? Mungu alikuwa naye tu akiwa nyumbani kwa bwana wake na mazingira ya utajiri na maarufu? Ni kwanini Mungu

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

aruhusu mambo mabaya yampate mtu mwema kama huyo? Unaweza kusema kuwa kama ndiyo njia Mungu afanyavyo basi nina jambo la kujadiliana naye.

Fikiri kuwa wewe ni Yusufu. Ni wewe uliye kwenye gereza lenye giza , na wafungwa wa mfalme. Ni maswali gani yanaweza kuwa yanaendelea katika mawazo yako? Ni jambo gani unaweza kuwa unamlilia Mungu wako? Maisha ambayo yalisababishwa na ndugu zako ulikuwa hujawa mbaya, lakini sasa!

KUCHIMBA KWA KINA: Tunachukia uonevu. Tunakuwa na uchungu kwa wale wanaotuonea. Katika 1 Petro 2:21-25 tunaitwa kwa wito mkubwa. Angalia mistari hii ambayo Petro anafanya rejea kwa Yesu ambaye ni mfano wetu wa.

- Petro anasema kuwa tumeitwa kuwa kama Yesu. Yeye_____ na akatuacha kama _____ ili tuweze _____ katika nyayo zake (mstari 21).
- Petro ananukuu Isaya 53:9. Yesu hakutenda dhambi (mstari 22). Tunaambiawa kuwa alifanya nini alipodhiakiwa wakati wa mateso yake? _____
- Mstari 23 unaendelia kusema kuwa Ali _____

Hiyo ina maans gani?! Yesu alikuwa amebeba mapenzi ya Baba yake. Yesu alijikabidhi kwa baba Ambaye alifahamu kuwa ni wa haki na kweli katika hukumu yake.

- Yesu alikuwa tayari kubeba dhambi zetu mwilini mwake msalabani ili _____ . Mimi na wewe tumepona kutokana na kazi aliyatufanyia Sisi ni kama _____ aliyepotea na sasa ame _____ (mstari 25).

3omo 2 – Sehemu 5

ZOEZI: Turudi kwa Mwanzo 39 tunaona kuwa sura inamalizika na Yusufu akiwa gerezani.

- Kwa mara nyingine, katika mstari wa 21 tunasoma maneno matano ambayo karibu yanafanana na mstari wa 2. Mstari huu unasemaje?
- Mstari unaendelea kuonyesha jinsi Mungu alivyojidhihirisha kwa Yusufu akiwa gerezani.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- Katika mstari wa 23 tuanatambua kuwa mwenendo wa Yusufu ultambuliwa na mwangalizi wa magereza. Alitoa wajibu gani kwa Yusufu?

-
- Mtunza gaereza alitapa nafuu alipompata Yusufu kama msaidizi wake. Mstari 23 unatwambia kuwa msimamizi wa magereza

---

Alifahamu kuwa Bwana alikuwa naye na kumfanikisha katika mambo yote aliyofanya.

- Angalia hali ya kufanana kati ya Potifa aliyoona kuhusu (mstari 3) na msimamizi wa gereza (mstari 23).
  - Potifa (mstari 5) na msimamizi (mstari 22) waliweka Yusufu kuwa msdimamizi wa yote waliyokuwa wakiyafanya.
-

KUTAFAKARI: Mtu hawezi kusaidia zaidi ya kushangaa kile Yusufu alichofanya kiasi cha kukubalika machoni mwa msimamizi wa magereza. Yeye kama mfungwa ni kitu gani anachoweza kuwa amefanya cha kuvutia. Yusufu amekuwa muhanga wa uongo na ametendewa isivyo haki. Amefungwa na bwana wake wa zamani, akiwa amejaas hasira. Yusufu hakufahamu ni kwa muda gani angeishi humo labda maisha yake yote. Hatupaswi kufahamu kuwa alikuwa mgeni nchini. Mila na desturi za Misri zilikuwa tofauti na za kwa baba yake ya kuchunga wanyama na maisha ya kuhamahama. Misri ilikuwa kama nchi iliyostaarabika na yenye maendeleo na jamii ya walio elimika. Farao alikuwa kiongozi wa Misri, kilio kutoka kwa baba yake aliyekuwa karibu naye akiwa amemzoea. Ineakuwa umefungwa pamoja naye, unafikiri uzoefu wako ungekuwa ni upi ambao ungekuwezesha kuwaambia wengine kuwa Mungu alikuwa pamoja naye

---

MATUMIZI BINAFSI:

Fungua 1 Petro 3: Yusufu ni mfano wetu wa kufuata. Kwa vyoyote alikuwa mtu wa Mungu aliyevitia wengi. Na kipekee tunaona kuwa alivutia macho ya waliokuwa kwenye madaraka juu yake. Mstari wa 9 inaonekana kuwa ni jinsi alivyoishi tangu alipouzwa na ndugu zake kwenda Misri. Andika mstari huu kwenye daftari yako.

Yusufu aliona kuwa ameitwa kuwabariki wengine. Matendo yake kwa wengine hayakutegemea alivyotendewa yeye. Alikabidhi maisha yake kwa Yeye ahukumuye kwa haki (1 Petro 2:23). Mistari hii juu ya maisha ya Yusufu imekupa changamoto gani?

Ni kwa namna gani mwenendo wako, uchaguzi wako wa maneno ya kusema, matendo yako huleta mabadiliko katka maisha ya wengine?

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Hii inaleta changamoto gani kwako unapokumbuka kuwa umebarikiwa na Mungu ili kuwa Baraka kwaajili ya wengine? _____

SALA: Bwana, Nataka kuwa kama Yusufu. Nataka kuleta tofauti katka maisha ya wengine. Nataka nijaze dunia na upendo wako ili huruma yako iweze kuvuta wengine kwako. Niepushe na uchungu na kukata tamaa wakati wa matatizo. Nisaidie kuwasema vizuri walio katika madaraka juu yangu ili niweze kuwaonyesha upendo wako.

Somo 3 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Tuliishia somo la 2 kwa uonevu Yusufu akitupwa gerezani kutokana na ongo wa mke wa Potifa. Alikuwa na nafasi ya heshima akiaminiwa na bwana wake kwa kila kitu kilichokuwa nyumbani mwake. Alikataa kujaribiwa kwa mara kwa mara kwa mke wa bwana wake ili alale naye akakimbia na kumwachia nguo yake. Mke wa Potifa alidangnya, mme wake akamwamini. Yufufu anajikuta gerezani pasipo na dalili ya matumaini ya kuonyesha kuwa atatoka.

Pamoja na hayo yote yaliyompata tunajifunza kuwa Mungu alikuwa pamoja naye gerezani, Anamfanya ukarimu na kumpa kibali mbele ya mwangalizi wa gereza ambaye alimfanya awe kiongozi wa wafungwa wenzake. Aliaminiwa kwa kila kitu kilichokuwa kule. Mwangalizi wa gereza alijua kuwa Bwana alikuwa na Yusufu kwasababu kila alichokifanya kilifanikiwa.

Kuwa kiongozi na kufanikiwa kilileta tofauti gani wakati yuko magerezani? Kama Mungu alikuwa naye asingemtoa gerezani?

KAZI YA KUFANYA: Habari inajirudia katika Mwanzo 40 na 41. Kwasababu ya sehemu ya somo hili liyobaki hatutaweza kujifunza masomo yote kwa upana wake Maswali ya mazoezi yatakusaidia kukupitisha katika somo hili. Unashauriwa kusoma, kujifunza, na kuuliza maswali ambayo utayaandika katika daftari yako kwa kujifunza kwako kwa baadae. Anza kwa susoma Mwanzo 40.

ZOEZI: Sura hii inahusu maofisa wawili waliomtumikia mfalme na sasa wako kifungoni.

- Hawa ni akina na nani na walifanya nini?
-

- Mwisho wao ni nini? _____

Mkuu wa walizi anawakabidhi kwa nani? _____

- Kulitokea nini kufuatana na mstari wa 5?
-

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- (Mstari wa 6-8) Yusufu anagundua nin asubuhi iliyofuata? _____
Anawaauliza nini? _____
Jibi lilikuwa lipi? _____
- Yusufu aliamini kuwa kutafasiri ndoto kulikuwa kwa Mungu. Aliwaambia nini?
_____
- Mistari 9-11: Ndoto ya mnyweshji likuwani ipi?
_____
- Tafsiri ya Yusufu ilikuwa ni ipi mistari 12-14?
_____
- Yusufu alimwomba mnyweshaji kumfanyia nini mistari 14?
  1. _____
  2. _____
- Yusufu alimwambia nini mstari 15?
_____
- Mistari 16-17: Ndoto ya kiongozi wa waokaji ilikuwa nini?
_____
- tafsiri ya Yusufu ilikuwa ni ipi mistari 18-19? _____
_____
- Lilikuwa tukio gani mstari wa 20? _____
Kulitokea nini kwa mnyweshaji mstari 21? _____
Kwa mkuu wa waokaji? _____
- Yote yalitokea sawa na Yusufu alivyowaambia katika tafasiri ya ndoto zao. Ni shida gani moja ilikuwa katika mstari wa 23? _____

Somo 3 – Gehemju 2

UTANGULIZI: Kwa mara nyingine inaonekana Yusufu anatendewa isivyo haki. Mnyweshaji wa mfalme amechangamka kutohana na mambo yalliyofahamika siku tatu zilizopita kuwa amemsahau Yusufu na ombi lake la kukumbukwa mbele ya Farao tofauti na alivyoomba. Na mwagine alisahau hata kusema “asamte” amesahau aliyempa habari njema wakati alipokuwa akijisikia hajaliwi. .

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo , 41:1-40.

ZOEZI: Mungu aliwasiliana na watu kupitia ndoto. Tunaona hii kwa mara ya kwanza wakati Yusufu alipokuwa na doto mbili akazishirikisha familia yake katika Mwanzo 37. Tena katika sura ya

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

40 kiingizi wa wanyweshaji na waokaji kila mmoja alipata ndoto. Miaka miwili baadae ndoto inaleta maana kwa watu wa kipindi hicho katika sehemu ya dunia ya wakati huo. Ndoto ilipotafasiriwa vizuri watu waliyamini kuwa ndoto ilikuwa na maana ya maisha ya mtu aliyehusika. Tunapoendelea na mistari hii, inabidi ifahamike kuwa utamaduni wa mashariki ya karibu uliunganisha hali ya hewa, mazao na mahusiano ya ki mungu. Maelezo ya njaa hayakuhusiana na mabadiliko ya hali ya hewa bali ilihuhsianishwa na Mungu/miungu kukasirikia watu wake.

- Mistari ya 1-4: Nani aliyeota wakati huu? _____
Ni ndoto gani? _____
  - Farao analala na kuwa na ndoto nyingine. Ni ndoto gani?
_____
  - Farao anafanya nini katika mstari 8?
_____
- Kutafuta wafasiri wa ndoto kuliletaa matokeo gani? _____

FUNDISHO: Mwisho! Mnyweshaji anakumbuka yaliyotokea kwake alipokuwa kifungoni kabla ya kuachiliwa. Anamwambia Farao habari ya kijana wa kiebrania aliyekuwa amefungwa pamoja naye, mtumishi wa mkubwa wa gereza. Fara aliagiza Yusufu aletwe. Anatolewa nje ya gereza, amenyiolewa na kuoshwa vizuri, amebadilishiwa nguo, sasa amesimama mbele yamfalme.

ZOEZI: Annza na Mwanzo 41:13.

- Anataka nini toka kwa Yusufu? _____
- Yusufu anajibu nini? _____
- Mistari 17-24: Farao anamshirikisha Yusufu ndoto yake. Ni neno gani la mwisho anasema katika mstari wa 24? _____
- Mstari 25: Yusufu anatoa maoni mawili kabla ya kutoa fasiri ya ndoto ya mfalme.
  1. _____
  2. _____
- Mistari 26-27: Tafasiri ya ndoto yake ni nini? Mungu anatarajia kufanya nini?
_____
- Yusufu anamwambia farao maana ya ndoto kwa maneno yake. Anasema kuwa Mungu amefunua nini kwa Farao? _____

3omo 3=Sehemu 3

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

FUNDISHO: Mungu anakwenda kuleta miaka saba ya wingi wa chakula juu ya Misri ikifuatwa na miaka saba njaa kali kiasi cha Misri kutokumbuka miaka ya neema. Tunaambiya katika mstari wa 32 kwamba Mungu alimpa Farao ndoto katika mifumo miwili kwa sababu 1) Mungu alikuwa amekusudia kuenendelea na mpango wake na 2) Angetimiza makusudi yake mapema.

ZOEZI: Katika mistari hii inayofuata Mungu anampa Farao maelekezo.

- Yusufu aliwasilisha mpamongo kwa mfalme (mistari 33-36):

1. Farao alikuwa atazame sifa gani

- Farao na maofisa wake waliitikiae mpango wa Yusufu? _____

Wasiwasi wao ulikuwa ni nini katika mstari wa 38?

- Uamuzi wa Farao ulikuwa ni nini katika mstari 39?

Ni sifa gani za Yusufu Farao alizoona na kukubali?

Wajibu wa Yusufu ulikuwa ni upi?

Nani waliwajibika kwake? _____

Yusufu aliwajibika kwa nani? _____

KUTAFAKARI: Kijana Yusufu aliyeletwa Misri na kuuzwa kama mtumwa, sasa ni mkubwa wa pili katika Misri. Wote wanaagizwa kuwajibika kwake isipokuwa Farao tu. Unafikirije? Kufuatana na historia ya maisha yake alistahili kupata cheo alichopata? Baraka alizopata mwishoni zilistahili mateso? _____

Inawezekana ni vigumu sana kujifananisha na Yusufu. Labda umedharauliwa kwa kupandishwa cheo. Inawezekana uliona kuwa unastahili kupata nafasi fulani lakini ukadharauliwa. Inawezekana kuwa uliona unastahili kupata kazi fulani badala yake akapewa mtu mwingine ambaye hakuwa na sifa ya kuipata. Inawezekana ultendewa mabaya sawa na Yusufu alivyotendewa na kaka zake. Inawezekana familia yako ilikudhiaki kama muota ndoto, amabaye hustahili Labda ilionekana kuwa hustahili kuishi na familia ukafukuzwa. Inawezekana ultendewa kinyume na stahili yako. Inawezekana unalipwa pungufu kufuatana na nafasi yako. Inawezekana hukuthaminiwa kwa wajibu fulani uliofanya . Au ulipuuza na rafiki zako katika nafasi ambayo ingeinua maisha yako.

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Baada ya kujifunza sehemu hii kuhusu maisha ya Yusufu na kuangalia itikio lake katika mazingira tofauti, hatuwezi kusaidia bali hebu tuangalie maitikio yetu katika mazingira na matukio tofauti. Yusufu akiwa mtumishi wa Potifa na msimamizi wa gereza tunaambiwa kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. Baraka za Mungu zilikuwa pamoja naye na kufanikisha kwa kila alichokabidhiwa. Kupitia historia ya maisha yake Mungu alimwanda kwa nafasi Farao aliyompa. Kwanza alikuwa kiongozi katka nyumba na shamba la Potifa. Kisha msimamizi wa gereza alimfanya awe kiongozi wa wafungwa na mambo yote ndani ya gereza. Sasa Yusufu anawajibika kwa maisha yote ya wamisri. Kunung'unika na kulalamika ni jambo linalotokea kwa urahisi. Kutambua mkono na baraka za Mungu kwa yote tunayofanya ni changamoto kubwa. Hii inatalika kwa kiwango kikubwa. Tunaweza kusema, "Inuka juu yake!" Tunaitwa kuwa juu ya matukio yanayotuhusu na kuona na kuamini kwamba Mungu yuko pamoja nasi na kutupatia mafanikio kwa yote tunayoyafanya.

MATUMIZI BINAFSI: Tumia muda kutafakari maisha yetu wenye. Kumbuka wakati ulipoona kuwa umepuuziwa na kutothaminiwa ipasavyo. Ni mazingira gani unayokumbuka?

Matumaini yako yaliwa ni yapi?

Kulitokea nini hasa? _____

Itikio lako lilikuwaje kwa hali hiyo? _____

Ungechagua ifanyikeje tofauti na ilivofanyika? Kwanini?

Unapotafakari mazingira yako yaliyopita, unaona inahusianaje na maisha ya sasa?

Unapotafakari, ni wapi unaona Mungu yuko pamoja nawe katika mazingira ya sasa? _____

SALA: Ee Mungu, ninakiri kuwa mara nyingine huweka juu viwango vya karama na uwezo wangu . Ninaamini kuwa ninastahili nafasi na cheo. Yusufu ni mfano wa uvumilivu. Alitumika kama mtumishi kwa Potifa na msimamizi wa gereza. Asante kwa fursa uliyonipa ya kutumika kama mtumishi na mwajiri, meneja, na nafasi nyingine katika msisha yangu. Yusufu aliishi akiamini kuwa uko kazini ndani yake na kupitia kwake. Nashukuru kwa uwepo wako kwangu sawa na ilivyokuwa kwa Yusufu. Naomba mafanikiao uliyonipa yawe ni njia ya kukutana na maisha ya watu wengine pia.

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

UTANGULIZI: Farao amemteua Yusufu kuwa mkubwa kwa Misri nzima. Mwanzo 41:41-45 inatwambia kuingizwa kwake ofisini. Tuna sherehe kama hizo mtu anapochaguliwa na usharika kuwatumikia. Kwanza mtu anachaguliwa na kusimikwa. Wakiati huo stola (kwa kawaida nguo ya rangi inapowekwa kwenye shingo ya mchungaji) ikiwakilisha ofisi na wajibu unategemewa kutoka kwa mchungaji. Farao anamteua Yusufu na anamwingiza kwenye wajibu kuonyesha watu wajibu na mategemeo yao kwake.

KAZI YAKUFANYA: Soma Mwanzo 41:41-57.

ZOEZI:

- Mstari 41: Farao anamwambia nini Yusufu? _____
- Yusufu alipambwaje kama amiri jeshi mkuu wa pili?
  1. _____
  2. _____
  3. _____
- Mwisho alipandishwa juu ya farasi wa vita! Fikiria mazingira. Msafara ni wa namna gani! Yusufu anapigwiwa gwaride na watu Misri kama amiri jeshi mkuu wa pili!
- Farao anajitangaza kama farao na mambo ambayo Yusufu anapaswa kuheshimiwa.
- Anampa Yusufu jina jipya. Ni lipi? _____
- Farao anampa na mke. Jina lake ni? _____

KUTAFAKARI: Unafikiri Yusufu alistahili haya yote? Do you thin unafikiri hizi sherehe zilizidishwa? Au hapana? Fikiria majukumu makubwa aligomkabidhi. Ni heshima gani ambayo Farao alitangaza kwa watu? Iliwapasa watu kumpisha njiani; ilibidi wamwinamie Yusufu anapopita sawa na walivyofanya kwa Farao mwenyewe.

Tukikumbuka kuwa Yusufu alikuwa akitumika gerezani muda mfupi uliopita hatuna la kufanya zaidi ya kumtukuza Mungu. Ni yeye aliyemtoa kwenye mauchafu wa gereza na kumweka mahali pa juu.

KUKARIRI: Zaburi 40:1-3 inawezekana inaelezea hali ya Yusufu. Labda haya ni maneno ambayo unaweza kujifananisha nayo kwa kushughulika na hali ya maisha yako mwenyewe. Mtunga Zaburi anaongelea juu ya uvumilivu, kadiri anavyomlilia Bwana, akijua kuwuwa anamsikia Yusufu pia alikabiriwa na uchafu wa kisima, safari ya Misri kwa msafara, na gerezani ambako alisahaulika. Siku hii ya kusimikwa kwake ilikuwa ni siku mpya. Bwana anaweka wimbo mpya katika moyo wake, wimbo ambao utawafanya wengine wamtukuze Mungu. Andika mstari huu katika kadi. Hebu wakutumikie

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

kwa matumaini na furaha. Hebu uwafariji na kuwahakikishia kuwa Mungu yuko pamoja nawe. Hajakusahau wala kukuacha hata kama utafikiri kuwa kushimo jembamba limekudhikilia kama mfungwa wake.

Domo 3—Sehemu 5

ZOEZI:

- Kutokana mstari wa 46 Yusufu alikuwa na umsri gani alipoanza kutumika kwa Farao?
_____
- Elezea miaka ya wingi wa chakula:
_____
- Mstari 50: Tunaambiwa kuea wakati wa wingi wa chakula Yusufu na walikuwa wapata watoto wawili. (angalia chini notisi za maelezo ya maana zaidi) Majina ya wanawake yalikuwa:
  1. _____, lililomaanisha
_____
  2. _____, lililomaanixha
_____
- Ni kwa vipi miaka wa wingi wa chakula unaathiri familia zaidi ya mahitaji ya chakula? Fikiria msongo wa mawazo, maisha ya mafanikio , mwenendo, nk.
_____

Mwaka mmoja au miwili ya mafanikio inaweza kutuathiri kwa kiasi gani?

- Miaka ya wingi wa chakula ilipoisha miaka ya dhiki ilianza. Tunaambiwa nini juu ya Misri katika mstari wa 54? _____

FUNDISHO: Wamisri walipoanza kuona athari ya njaa, walikuja kwa Farao ambaye aliwatuma kwa Yusufu ambaye aliwaoelekeza la kufanya. Kadiri njaa ilipoongezeka ghara zilifunguliwa na nafaka ziliuzwa. Pia kulitokea udanganyifu kidogo... Tunaambiwa kuwa nchi zote zilizozunguka ziliathirika kwa njaa, na Misri peke yake ilikuwa na chakula. Hii ilisababisha watu wa nchi zote kuja kununua chakula Misri. “Njaa ilikuwa kubwa dunia nzima.”

KUTAFAKARI: Ni wakakati wako wa kubashiri. Njaa hii itamleta nani Misri?

Je Mungu atatumia njaa kurejesha mahusiano yaliyounjika kati ya watoto na baba? Yakobo na watoto wake hawana chakula huko Canaan wakati Yusufu akitoa msaada wa chakula hukoa Misri.

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Yusufu amesahau ndugu zake na watu wote wa nyumabani kwa baba yake (mstari 51). Anaamini kuwa ni Bwana aliyemleta Misri kupitia shida alizozipata ili aweze kuwa msaada, katika nchi ambamo alipata mateso.

Katika habari hii tunafahamu zaidi mateso aliyovumilia huko Misri. Hakuongea kimisri alipofika Misri, alikuwa mgeni katika mi;a na desturi za Misri. Alikuwa akifahamika kama mzinzi ambaye alifungwa kwaajili hiyo. Lakini tunaambiwa kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. Alipopewa heshima na Farao na kupata watoto tunasikia kilio moyoni mwake miaka yake yote. Kilio chake ni , “Nimefanya nini kustahili haya yote?” Sasa akiwa amiri jeshi wa pili wa nchi, tunasikia kilio chake kilekile, “Nimefanya nini kustahili haya hyote?”

Neema ya Mungu imekuwa na Yusufu miaka yote. Alikuwa akimfahamu Mungu wa Baba zake ambaye alikuwa tofauti na miungu ya Misri. Mungu huyu alikuwa wa huruma kwake. Hakumuacha, hata alipotendewa vibaya. Mungu alitumia uzoefu wake kumtengeneza ili awe mtu anaye mtaka, pasipo ye ye kufahamu Mungu alimwandaa ili aungane na baba yake na wote wa nyumbani kwake.

MATUMIZI BINAFSI:

- Je uliisha tengana na wale unaowapenda kwa uchungu? Kuna mtu pekee unayemkumbuka?
_____
- Uanaweza ukafikiria ulivyokomaa sasa na kufikiria njia ya kukuwezesha kuungana nao tena?
_____
- NI kwa vipi unaweza kufikiria mateso matatizo yako ya zamani kama jia ya kukufanya ufikirie mambo yajayo?
_____
- Hali yako ya maisha imebadilikaje tangu kutengana kwako kwa uchungu?
_____

SALA: Kwa maneno yako inua kilio chako mbele za Mungu, “Nimefanya nini hata kustahili haya yote?” _____

_____ Na kwa shukrani moyoni mwako kwa uhuru Mungu aliokupatia kwa neema yake katika maisha yako, mwinue Bwana kwa maombi ya shukrani, “Nieme fanya nini kustahili haya yote?” _____

Simba 4-Selamu I

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

UTANGULIZI: Yusufu amefikia kilele cha safari yake. Kwa umri wa miaka kumi na saba alijikuta ndani ya kisima cha maji, kiwa umri wa miaka therathini anajikuta ni amiri jeshi msaidizi wa nchi, ya mafarao. Nchi nayo imefikia lengo. Kwa kipindi cha miaka saba nchi inajikuta ina chakula cha kutosha kiasi cha kujaza maghala. Miaka saba iliyofuata njaa ilisikiwas na kila mtu wa Misri na majirani zake. Kwasababu Farao alimwandaa Yusufu nchi yote ilikuwa imejiandaa vyta kutosha kwa janga hili. Habari hii imefahamika. Misri tu ina chakula! Fikiria habari hii ilivyoinufaisha Misri kiuchumi, na kisiasa. _____

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 42.

ZOEZI: Hali ya chakula Kanaani ni mbaya na Yakobo ana habari kuwa Misri kuna nafaka.

- Katika mistari ya 1na 2 Yakobo inaonekana hawajui cha kufanya na watoto wake. Miaka ishirini imepita tangu ndugu waachane. Ni wakubwa kiasi kwamba ilipasa wawe wanamtunza baba yao mzee. Badala yake unaonaje hali?

Yakobo anawaambia nini? _____

- Mstari wa 3 na 4: Isipokuwa _____ walisafiri Misri kununua chakula. Kwanini alibaki nyumani?

- Katika mstari 6 inawekwa wazi kuwa Yusufu akiwa ni gavana ndiye aliyesika na kuuza chakula. Ndugu wanafika wanakutana na Yusufu . Kitu gani cha kwanza wanafanya?

- Tunaambiwa nini katika mstari wa 7?

Yusufu aliwatambua lakina hakuwaambia ila aliwahudumia?

Aliwaauliza nini? _____

- Hawa ndugu walikuwa wakitafuta chakula si ndugu yao waliyemmchukia na kumtendea kwa hila na chuki. Pamoja na hayo hali imebadilika. Meza zilibadilishwa. Yusufu alijua kuwa wanatafuta chakula. Angalia mistari ya rejea ukifuatalia neno ndoto mstari 9. Fungua katika rejea na usome habari za ndoto ya Yusufu.
- Yusufu aliendelea kuwatendea kama wageni. Anatoa tuhuma gani kwao katika mstari wa 9?

- Wanaume kumi na Yusufu lakini Yusufu ni gavana. Yusufu alikuwa na nafaka ambazo walipaswa kumpelekea baba yao Kanaani. Yusufu anasisitiza nini? _____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

- Mstari wa 13: Wanafunua nini kuhusu familia yao kwa Yusufu?
_____
- Yusufu anakuwa mkali. Anaendelea kuwatuhumu kuwa wapelelezi. Katika mstari wa 15 anaagiza nini? _____
Unafikiri ni kwanini alitoa madai haya? Yusufu anataka kufahamu nini? _____
_____
- Mistari 16-17: Maagizo ya Yusufu yalikuwa nini?
_____
Anaendelea kuwatendea kwa ukatili. Alitaka kuhakikisha ukweli wa waliyoyasema. Alitaka kufahamu kama waliyosema kuhusu nyumabani ni kweli.

Somo 4—Sehemju 2

ZOEZI LINAENDELEA: Ni siku tatu wakiwa kizuzini.

- Unafikiri hawa ndugu walifikiri na kuongea nini kwa siku hizi? Walikuwa na hisia yoyote ni kwanini huyu mtawala anawatendea kwa ukatili kiasi hiki? Ungekuwa pamoja nao unafikiri ni maongezi gani yalikuwa yakiendelea kati yao?
_____
- Yusufu anabadili amri yake. Wanaume wanaambiwa nini?
  1. Mstari 18: _____
  2. Mstari 19: _____
  3. Mstari 20: _____ Mistari 21-22
inaweka wazi maumivu na hisia za hawa ndugu yaliyodumu kwa kipindi hiki chote. Kwa maneno yako elezea hatia waliyobeba kwa kipindi hicho chote?
_____

Kwanini unafikiri hizo ni fikra zao za kwanza za kutendewa hivyo? Unafikiri ni kwanini walikuwa wakikumbuka miaka 20 iliyopita? _____

Ruben alitaka kujitakasa. Labda tungemuita “Ndugu niliwaambia”. Kulikuwa na lawama gani? _____

Unafikiri hii ilikuwa mara ya kwanza kusema achofanya? _____

Mashitaka yalikuwa ni yapi? _____

Ni fikra gani nzito katika mstari wa 23? Uliisha fikiria hii kabla?
_____

- Yusufu anaitikiaje kwa maongezi ya kaka zake? _____

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Kwa jaziba alipojikusanya tena aliagiza nini?

-
- Mstari 25: Yusufu alikuwa mkarimu. Alionyeshaje ukarimu wake?

1. _____

2. _____ na

3. _____

3omo 4=3hemu 3

KUTAFAKARI: Yusufu aliwapa ndugu zake wasichostahili. Walitaka kumuua lakini yeye amewaonyesha ukarimu. Rudi kwa Mwanzo 39:21. Yusufu yuko kifungongi. ,Masta unatueleza kuwa Mungu alikuwa pamoja na Yusufu. Tena unasema kuwa Mungu alimwonyesha huruma na alimpa upendeleo ... Fikiria kwa muda mazingira ya Mwanzo 42:25. Tumeona ukarimu wa Yusufu. Sawa na Mungu alivyokuwa naye kwa miaka hiyo yote anaonyesha ukarimu kwa ndugu zake. Inaonekana kuwa Mungu ameweka moyo wa Yusufu kwa ndugu zake. Alifunikwa na upendo akitafuta jinsi ya kupatana nao kwa kuwaonyeha ukarimu.

Tunapaswa kuchua nafasi ya kuangalia itikio la hawa ndugu kwa matendo ya Yusufu ya ukarimu kwoo. Inafurahisha kuona kuwa hatia inawasababisha wasipate zawadi ya upendo. Hatia huzuia upendo. Huu ni ukweli unaotuhusu pia. Hatia hututenganisha na nafsi zetu wakati hatuwezi kujisamehe. Hatia hututenganisha na wengine wakati hatuwezi kujisameha kwa yale tunayowatendea wengine. Hatia pia hutufanya kutengana na Mungu. Tuliumbwa na hisia ambayo hutuonya kutokana na dhambi zetu. Tunakuwa na hatia kwa yale tunayomkosea Mungu . Matendo yetu ya dhambi huwa wazi tunapokiri kuwa tumewakosea wengine. Hii hatia tunayoibeba hutufanya tukose vitu vingi lakini maisha ya uhuru yenyе uhusiano na Mungu yana baraka nyangi .

Mungu anapenda kutoa upendo wake kwa watu wote. Hii inaitwa neema ya upendo. Neema ya Mungu ni kile ambacho hatuwezi kukipata kwa stahili yetu sawa na upendo wa Yusufu kwa ndugu zake. Yusufu alitaka ndugu zake waanze kufahamu kuwa anawapenda. Aliwasamehe. Mungu anataka tufahamu kuwa hatia tunayoibeba imefunikwa na damu ya Yesu. Yesu ndiye aliyekufa msalabani kwaajili yeutu ili dhambi tulizomkosea ziweze kusamehewa. Tunaamini kuwa uongo unaoendelea kutuambia kuwa bado tuna hatia na kwamba hatuwezi kuwa na upendo wa Mungu Ndiyou ukweli ni kwamba hatustahili upendo wa Mungu; pamoja na hayo mwaliko wa Mungu kwetu ni kupokea zawadi ya upendo wake bure alioutoa kupitia mwana wake Yesu. Andika anayotuambia katika Waefeso 2:8-9. _____

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Upendo wake ni safi ambao hatustahili kuupata. Ni zawadi ya bure ya Mungu tunayoipata tunapoamini kuwa dhambi zetu zimesamehewa, na hatia yetu imefutwa kupitia kuishi kufa na kufufuka kwa Yesu. Zawadi yake ya msamaha wa dhambi ni uhuru!

KUKARIRI: Katika sura hii, Waefeso 2:4, Mtume Paulo anaandika maneno haya: “Kwasababu ya upendo mkubwaa kwetu, Mungu ambaye ni mwingu wa rehema, alitufanya tuishi japo tulikuwa tumekufa kutokana na dhambi zetu—ni kwa neema mmeokolewa.” Hiki kifungu kimebeba habari njema za upendo wa Mungu kwetu kupitia Yesu, Weka kifungu hiki kwenye orodha ya kumbikumbu yako. Kila siku upewe nguvu mpya na maneno ya upendo ambao Baba anataka kutushirikisha kadiri tuishivyo kuwa japo si wakamilifu lakini tumesamehewa, tukiwa tumekombolewa na sasa tuko huru kushirikisha watu wengine upendo wake. .

3omo 4—Sehemu 4

MATUMIZI BINAFSI: Tukikumbuka maisha yetu tunapaswa kuyatazama katika mtazamo ya aina mbili.

- Kwanza kama Yusufu, je kuna mtu aliyenifanyia mabaya? _____
Nimekumbushwa upendo mkuu wa Mungu kwaajili yangu na jinsi anavyotoa upendo wake kila siku kwaajili yangu. Sasa nataka kuona jinsi ninvyomtendea mtu huyu niliyemtaja jina.
  - Ni kwa vipi maisha yangu yanaonekana katka maisha ya mtu huyu, upendo na wema wa Mungu kwa ukarimu?
_____ Ni eneo gani la maisha yangu ambalo nataka Mungu awe pamoja nami na kunifanya nifanye mabadiliko ambayo huonyesha wema wake kwa wengine?
_____
- Tuangalie hatia kwa mtazamo wa ndugu za Yusufu. Je kuna hatika ambayo umeibeba kutokana na maneno uliyoyasema au matendo uliyoyafanya ambayo unayakumbuka moyoni mwako amayo yamesababisha kikwazo kwa mtu fulani? Huyo mtu ni nani? _____
_____
  - Kilikuwa kikwazo gani?
_____ Si jambo jepesi kwa baadhi yetu kukubali hatia. Sawa na Rubeni; hatukubali makosa badala yake tunayapeleka kwa wengine. Kumbuka hawa ndugu waliobeba hatia kwa kipindi hiki chote. Hawakuamini kama walifanya yale waliyoyafanya. Tunasoma katka Mwanzo 42:21, “Tuliona alivyokuwa na mahangaiko alipotusihi kwaajili ya maisha yake, lakini hatukusikia...” Nafsini mwao wanalia, “Hivi tulifanyaje jambo hlo?”

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

- Tunavyoendelea kukumbuka hatia zetu inabidi tujiulize maswali, "Kwanini nishikilie hatia yangu?" Swali hili linapaswa kujibiwa. Ninaishikilia kwakuwa sijapatanishwa na mtu niliyemkwa? Niko hivyo kwasababu kosa nilolifanya haliwezi kusamehewa? Ninang'ang'ana kwasababu nimezoea na ndivyo ninavoendesha mabo yangu.? Ninajisikia salama kuishi na hatia yangu? Kwanini nang'ang'ana ,nayo?
_____
- Nitachukua hatua gani juu ya hatia yangu kwasababu najua kuwa hatia si mapenzi ya Mungu? Anataka niishi maisha yaliyo kamili na huru. _____

SALA: Ee, Bwana ninakuja mbele yako na moyo unaosherekeea ushindi juu ya hatia. Sina haja ya kubeba hatia ya mambo yaliyopita, nitko tayari kuishi kwa ukamilifu na huru, niwezeshe kuishi hivyo. Kwa imani ninajua kuwa kwa kufufuka kwa Yesu nimesamehewa. Alikufa kwaajili yangu! Nimewekwa huru niishi nikiongozwa na wewe! Umenionyesha ukarimu wa upendo wako. Niwezeshe kuonyesha ukarimu wa upendo huo kwa watu wengine. Asante kwa kutoshikilia dhambi zangu. Asante kwa kunipenda kwa neema ya upendo wa Yesu Kristo.

Soma 4-5

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 42: 29-38. Unaweza kufikiria mazungumzo, au kuyakosa, hawa ndugu wakielekea nyumbani kila mmoja akifikiria swalii: "Mungu ametufanyia nini?"

ZOEZI: Wana wa Yakobo wamerudi nyumbani. Fikiria hali yao wakisimulia tukio hili kwa baba yao. Fikiria hali ya kitendawili kila mmojawao alichokuwa nacho.

- Mistari ya 30-34 tunaelezwa juu ya taarifa waliyopeleka kwa baba yao. Kila kitu kinasisikia sawa sawa? _____
- Katika mstari wa 35 jambo Fulani linatokea. Kumbuka katika mstari wa 27 mmoja wao alipofungua gunia kuwalisha punda wakiwa safarini kwenda nyumbani, akakuta pesa yake imerudishwa ndani ya gunia lake. . Kulitokea nini katika mstari wa 35?

Walifanya nini walipokuta na hiyo pesa? _____

- Yakobo alishangaa nini kwa watoto wake?

Vipi kuhusu hili? Unafikiri Yakobo anasema nini kwa watoto wake hawa kumi? _____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Katka mstari wa 37 Rubeni anaongea. Aljisikia kuhusika kwa kilichofanyika kwa Yusufu na majonzi ya baba yao. Anasema nini? _____

- Msimamo wa Yakobo haubadiliki. Itikio lake ni lipi?

Yakobo anaweka wazi kuwa upendeleo wake umegeukia kwa Banjamini, mtoto mwininge wa mke wake Raheli.

Anathibitisha lile lililokuwa kama mapendekezo katka mstari wa 1 kwamba hatambui tena hawa watoto kumi kama watoto wake. Alitumia maneno gani katika mstari wa 38?

Upendeleo wa Yakobo kwa Benjamini unaleta mashaka gani kwa familia?

FUNDISHO: Njaa iliendelea kuwa mbaya katka nchi na Yakobo anagiza tena watoto wake warudi Misri kununua nafaka. Yuda anamwambia baba yao maagizo waliyopewa na serikali ya Misri. Yuda alijua kuwa safari yao haitakuwa ya maana iwapo hawatakwenda na Benjamini. Yakobo aliwalalamikia kwanini walitoa habari za Benjamini kwa Gavana wa nchi. Walitoa maelezo kuwa waliulizwa na walishiriwa, hawakujua kuwa habari hizo zingetukika kinyume na matarajio yao. Yuda alimwapia baba yake kuwa atawajibika kwa Benjamini, na kama baya lolote lingempata angelaumiwa na baba yao maisha yake yote

ZOEZI: Shingo upande, Yakobo alikubali Benjamini aende na ndugu zake Misri.

- Fikiria zawadi zote ambazo Yakobo amewapa wanae waende nazo Misri wampelekee mwanamume. Kulikuwa na nini katika mstari wa 12?
- _____
Yakobo anawaambia ndugu warudishe zile pesa walizorudi nazo kimakosa.
- Ni sala gani ya Yakobo kwa watoto wake kabla ya kuondoka (mstari 14)?
_____
- Ndugu walikwenda haraka Misri na kuwasili kwa Yusufu na mdogo wao Benjamini. Yusufu anawaagiza nini watumishi wake (mstari 16)?
_____
- Wanaume walipelekwa nyumbani kwa Yusufu. Mstari wa 18 unatwambia kuwa walikuwa _____.
- Kumbuka uharibifu ulioletwa na hatia yao katika mawazo yao. Walimalizaje? _____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

-
- Waliomba radhi kwa msimamizi wa nyumba ya Yusufu ambaye aliwahakikishia kuwa hakukuwa na tatizo lolote. Wakili anawaambia nini katika mstari wa 23? “Mungu wako,
_____ pesa yako.”

FUNDISHO: Uvikumbuka , Ni lini ndugu waliachana na Yusufu katika mstari wa 42 na kusafiri kwenda kwa baba yao, pesa waliyopeleka kununulia nafaka waliikuta kwenye gunia (mstari 27, 35). Kumbuka unasoma katika Mwanzo 43:12 kati ya zawadi walizopeleka ni malipo mara mbili ya kulipia na nafaka ya kwanza na watakayonuu.. Unakumbuka kuwa walipofika mra ya pili Yusufu aliaagiza watumishi wake kuwapeleka nyumbani kwake. Kama ukumbukavyo waliisha tishwa na hofu iliharibu uwezo wao wa kufikiri (mstari 18).

Habari inaendelea ndugu wakimsihi msaidizi wa nyumbabani kwa Yusufu kufuatana na pesa waliyoikuta katika magunia na haja yao ya kutaka kununua nafaka nyininge. Tena inakuja sentesi: “Hatuui ni nani walioweka pesa kwenye mifuko yetu.” Wakili anawahakikishia kuwa hawapaswi kiongopa chochote kimsingi alisema, “Sifahamu nani aliweka pesa kwenye magunia yenu maana nilipokea pea zenu. Kumbukumbu zangu zinaonyesha kuwa mliipa pesa zote! Mungu wenu, Mungu wa baba yenu atakuwa ameweke peasa kwenye magunia. Hamnidai chochote.” Swalilinalopaswa kuulizwa ni “Nani aliyelipia chakula tulichopeleka kama tulikuta pesa kwenye magunia yetu?” Au, “Iwapo pesa zetu zililipia chakula chetu nani alitupatia pesa tulizokuta kwenye magunia yetu?”

Kwa kurudia Mwanzo 42:25 kama tukikumbuka Yusufu aliagiza kila mtu arudishiwe pesa kwenye gunia lake na kupewa masurufu ya njiani. Yusufu alichukua wajibu wa *kulipa madeni yao*. Alilipa madeni ndugu kutoka kwenye akaungi yake mwenyewe. Walikuwa hawana deni walikuwa huru.

TUNALOJIFUNZA KUTOKA KWA MUNGU: Kupitia habari hii yote kuhusu Yusufu tumejifunza kuwa Mungu alikuwa pamoja naye alimuonyesha wema na kumpa upendeleo mbele ya watu wengine. Katika mazingira haya ya maisha ya Yusufu na ndugu zake tunajifunza uhusiano amba Mungu anao pamoja nasi. Japokuwa tumevunja uhusiano wetu nay eye kwa kuchagua kufuata njia zetu wenyewe na kufanya mambo yetu wenyewe pamoja na hayo amechagua kutupa upendo wake mkuu na kutulipia deni la dhambi. Deni lilikuwa ni mauti ya milele na zawadi yake ya upendo ni uzima wa milele kupitia kifo na kufufuka kwa Yesu. Kwa njia hiyo hiyo Yusufu anatuonyesha upendo wa Mungu . Yusufu alilipa deni kwaajili ya ndugu zake . Walimda kila kitu; akawafanya kutolipa chochote. Alifanya kila kitu, alilipa vyote! Alisamehe deni lao na waliishi huru bila kudaiwa!

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Uliishategemea kuishi bila deni? Uliishaishi maisha huru bila hatia? Huru bila aibu? Huru kutokana na lawamat? Mungu Baba yetu wa mbinguni, anatupatia maisha huru bila deni kwa kupokea imani ya msamaha wa dhambi. .

ZOEZI LINAENDELEA:

- Mstari wa 24: Semeoni analetwa kwao. Maandalizi yalifanywa kwaajili ya Gavana kula pamoja nao. Zawadi ziliandaliwa kutolewa. Wanyama walichinjwa na miguu ilioshwa tayari kwa sherehe. Yusufu alikuwa nyumbani kwake kisha ndugu zake wakaja akawapokea.
Aliwaliza nini (mstari 27)? _____
Walikuja mbele yake wakasujudu mpaka chini (mstari 28).
- Kisha akauliza kuhusu Benjamini. Miaka mingi imepita. Kwa vyovyote Benjamini alikuwa amebadilika kwahiyo Yusufu alitaka kuhakiki kama ni yeye?

Unaona kuwa sauti ya ukali iliishaondoka kwenye maneno ya Yusufu alipokuwa akiongea na ndugu zake?

- Mstaeri wa 30 unaonyesha moyo wa Yusufu kwa ndugu zake, hasa kwa Benjamini wa mama yake mwenyewe. Ameshindwa na jaziba anaondoka kutafuta mahali pa kilia. Anakwenda kwenye chumba chake cha faragha na kulia huko. Kile Yusufu alichotoa katka kulia kwake ilikuwa ni msamaha kwa ndugu zake kwa yote waliyomkosea na sasa yuko wazi mbele ya ndugu zake? Ni kwa jinsi gani Yusufu na Benjamini walikuwa karibu kama vijana wadogo? Kutupwa kisimani kuliathiri mahusiano ya hawa ndugu hasa hawa ndugu wawili.

SALA: Kwa vyovyote, habari haijaisha. Somo 5 litaendelea na matukio yaliyofuata kati ya Yusufu na ndugu zake. Mungu alivyoendelea kuwa nao na kuwaunganisha, Yuko pamoja nasi akituweka karibu na wale tunao wapenda. Mshirikishe Mungu kile unachotamani kushirikisha wengine ili upendo ule uwafikie wengine ili kuwapa urejesho na maisha pamoja naye milele.

Somo 5 =Sehemu 1

UTANGULIZI: Yakobo alikubaliana na Benjamini kwenda na kaka zake Misri. Wakiwa na zawadi nyingi kwaajili ya gavana wa misri pamoja na pesa za kununua nafaka. Hofu iliambatana na hawa wasafiri kwasababu uzoefu wa safari yao ya mwisho haikuwa kama walivyotarajia . Gavana aliongea nao kwa ukali na kuwaweka ndani kwa siku tatu, akidai kuwa mmoja wao abaki kama amana ili kuhakikisha kuwa watakuja na mdogo wao wa mwisho. Na walipofungua mifuko yao walikuta kuwa pesa walizonunulia chakula zilirudishwa. .

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Kwa safari hii wanagundua kuwa wameagizwa kwenda nyumani kwa gavana. Walipaswa kula chakula chao cha mchana huko. Kwa hisia zao wanahisi kuwa watakwenda kuwa watumwa ikiwa ni adhabu ya Mungu kwao kutokana na makosa yao ya miaka mingi iliyopita ya kumuza ndugu yao Yusufu kwa wafanya bishara. Wakili kiongozi anwahakikishia kuwa hawana sababu ya kuogopa chochote.

“Hakuna shida msio gope. Mungu wenu, Mungu wa baba zenu amewapa pesa kwenye mifuko yenu.” Mwisho ndugu kumi wanaungana na Semeoni aliyeachwa Misri.

Miguu yao ikiwa imeoshwa mifugo yao imelishwa Yusufu anakutana nao mahali pa chakula. Wanamkabidhi zawadi. Kisha anaanza kuwa uliza maswali juu ya baba yao na kumuhakikishia kuwa wamemleta mdogo wao wa mwisho Benjamini. Yusufu anashindwa na jaziba alipomuona mdogo wake Benjamini. Anakwenda haraka faraghani kulia. Habari yetu inaishia pale aliporudi chumba cha kulia chakula.

KAZI YA KUFANYA: Soma sura yote ya 43.

ZOEZI: Baada ta Yusufu kujuweka sawa anarudi na kuagiza chakula kiletwe.

- Fikiria kila mtu ameketi, katika mstari wa 32:

- Yusufu alilia wapi? _____
- Ndugu walilia wapi? _____
- Wamisri walilia wapi? _____

Kwnini kuna maandalizi ya chakula hiki?

Kwanina Yusufu hakukaa na wamisri? Kuna alama gani katika Mwanzo 41:12? _____

- Ni sehemu ipi nyingine tunaambiwa juu ya mpangilio wa kukaa katika mstari wa 33?

Ni upi mwitikio wa ndugu? _____

- Ni lipi linalofurahisha wakati wa kuhudumu chakula? _____

Walihudumiwa chakula gani? _____

Ni sehemu gani alipewa Benjamini? _____

Inasikika kama wote walipata muda mzuri (mstari 34): “Kwahiyoo wali _____ na _____ kwa uhuru.”

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Soma 5—Sehemu 2

KUTAFAKARI: Hatuwezi kupuuzia kukumbuka mambo muhimu katika ya habari hii katika msistar hii. Kwanini Yusufu hakuwaambia yeye ni nani? Amevutwa zaidi na uwepo wa Benjamini. Ndugu wote kumi na mmoja wako kwenye chumba kimoja. Iko wazi kuwa ameisha wasamehe. Kwanini anawaficha nafsi yske kwa kutojitambulish kwao?

- Pia kuna jambo la mpangilio wa kukaa. Kwanza kuna maeneo matatu ya kutoa huduma: Kaka zake na Yusufu, na Wamisri. Tunaambiwa kuwa ilikuwa ni chukizo kwa Wamisri kula na Waembrania. Tunaambia kuwa mpangilio hakukuwa na mpangilio wa meza kuu. Yusufu alikuwa akila peke yake?
- Wamisri walifanikiwaje kujipanga kwa kufuata aliyezaliwa hadi wa mwisho. Wakujuaje? Ndugu walishangaa.
- Je ndugu waligundua kuwa chakula chao kilifanana na cha gavana? Chakula kilichukuliwa toka mezani kwake, sivyo kwa meza ya Wamisri. Je waligundua? Je wote walikuala chakula kinachofanana? Walijali? Jambo hilo lilikuwa la maana kwao?
- Yusufu alimpa mdogo wake Benjamini sehemu kubwa kuliko wengine na tunaambia kuea walikula pamoja na kwa uhuru pamoja naye. Mara zaidi ni sehemu kubwa na bado haonyeshi kujali.

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 44.

ZOEZI: Habari inaendelea na habari moja zaidi.

- Mistari 1-2: Yusufu anawaagiza nini wasimamizi wa nyumba yake?
_____
- Asubuhi ndugu wanaanza safari ya kurudi Kanaani. What is Ni maelekezo gani Yusufu anatoa kwa wasimamizi wa nyumba yake?
_____
- Wasimamizi wa nyumba wanarudia kile Yusufu alichowaambia. Waliitikia nini kwa mashitaka yao? _____
Kwanini? Kwanini? Kwanini? Tumefanya nini sasa? Unasikia kuchanganyikiwa kwao?
Hatujavumilia vya kutosha? Pigilia mstari nene *kwanini* katika mstari 7 na 8.
- Ahadi yao ni nini katika mstari wa 9?
_____

Wasimamizi wanakubali kuwa mtu atakayekutwa na kikombe cha dhahabu atakuwa mtumwa wake.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- Mistari 10-13: Kwahiy, wanakaguliwa toka gunia moja kwenda lingine, kwa vyovyote kikapu kilikutwa wapi? _____

Salmo 5 – Sehemu 3

FUNDISHO: Kikombe kilipogunduliwa kwenye gunia la Benjmini tunaambiwa katika Mwanzo 44:13 walirarua nguo zao. Kurarua nguo ilikuwa ni alama ya kujuta, na kuomboleza kwa uchungu. Kumbuka rejea zinazofuata nene mavazi katika mstari wa 13. Ni mstari gani wa rejea uliotolewa?

Kuhusu habari ya Yusufu katika Mwanzo baadhi ya maneno haya yamesemwa, “alirarua mavazi yake.” Ya kwanza iko katika mistari ya rejea ya : Mwanzo 37:29. Nani aliyerarua mavazi yake kwenye rejea hii? _____ Kupata rejea nyingine angalia katika rejea hii. Ni rejea gani ya nguo imetolewa kufuatana na reje ya mstari wa 29? _____ Katika rejea hii ya pili-mistari ya rejea (Mwanzo 37:34) Nani alirarua nguo zake?

ZOEZI: Ndugu wamechanganyikiwa. Hawawezi kumwacha Benjmini kwanza kabisa walirudi wote Misri kumwomba msamaha Gavana katika mstari 14 inasikika kana kwamba Yusufu alikuwa akiwasubiri nyumbani kwake.

- Kiongozi alijitokeza kati ya ndugu hao, amsemaji, unafikiri ni nani katika (mstari 14)?
_____ Kwanini ni yeye aliyejitokeza kuongoza? Alikuwa anakabiliwa na nini? Tazama Mwanzo 43:8-10. _____
- Mara tu baada ya kufika nyumbani kwa Yusufu walijiangusha ardhini. Kwa kumsujidia waligundua nani alikuwa mkubwa zaidi kati yao. Kwa nafasi iliyojitokeza, Yusufu alianza mashutumu juu yao. Aliwapa changamoto. Hawakufahamu kuwa ana uwezo wa kugundua walichofanya? Walifikiri kuwa ingewezekanaje kuondoka Misri na tabia yao ya wakiwa kinyume na Gavan! Kwanin alikuwa akiwashambulia ndugu zake kwa pasipo haki?
_____
- Kwa mara nyingine mzigo wa hatia yao unawakabiri. Mambo yaliyopita yamewakamata. Haikuhusu mambo ya wakati uliokuwapo. Mambo ya wakati uliokuwapo yaliharibiwa na mabo ya wakati uliopita. Ni mstari gani wa mwisho kufuatana na mstari wa 16?
_____
- Yuda alisema kuwa wote walikuwa na hatia na wote wangebaki Misri kama watumwa wake. Yusufu alisema kuwa asingefanya jambo la namna hiyo. Mwenye hatia tu ilimpasa kubaki,
_____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

kwavyovoyote alikuwa _____. Kwa mara nyingine Yuda anazungumza kwaniaba ya kundi. Ni mambo gani Yuda anarudia kwa Gavana?

- Mistari 20-21: _____
- Mistari 21-24: _____
- Mistari 25-26: _____
- Mistari 26-29: _____

Yuda anaongea yote kwa ufupi mbele ya Gavana. Aliezea ukweli kuhusu tangu ziara yao ya kwanza kuja Misri kununua nafaka. Akiendelea kueleza anasema kitakachotokea iwapo Benjamina hataribi kwa baba yao. Kwa nyongeza katka mstari wa 32 jambo gani lingine anafunua? Ni maisha ya nani yaliyo hatarini? Maisha ya baadae yatakuwaje kwa mtu huyo iwapo Benjamina hatarudi?

-
- Yuda anasihi nini katika mistari ya 33-34? _____
-

Somoo 5 – Sehemu 4

TAFAKARI: Yusufu bado hajajiweka wazi kwa ndugu zake haiba yake ya kweli. Badala yake alitaka kufahamu kama mambo ya libadilika tangu walipokuwa wakichunga kondoo pamoja. Kwa wakati huo kulikuwa na chuki ya kupendelewa kwa mtu liyeitwa Yusufu, hali iliyosababisha wati hawa kutaka kumuua bali badala yake waliamua kumuua kwa wafanya biashara waliokuwa wakienda Misri.

Walimdanganya baba yao kwa kumpelekeea kanzu ya mtoto wake ikiwa imetumbukizwa kwenye damu ya mnyama wakitaka atambue vazi hilo kama ni la mtoto wake. Walimwacha baba yao aamue mwenyewe kilichotokea.

ZOEZI: Mambo yamebadilika? Yusufu aligundua nini? With each question, Kwa kila swali toa rejea kuunga mkono jibu lako.

- Walitendeana nini? _____
  - Walileta habari gani za nyumbani kwao? _____
  - Waliongea nini kuhusu Benjamina? _____
  - Baba yao alifanya upendeleo kwa Benjamina? _____
  - Hawa ndugu walikuwa wakimuonaje baba yao?
_____
  - Hali yao binafsi ilikuwaje? _____
  - Walionaje kitendo walichomtendea kwa uktili Yusufu?
_____
-

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Unaporudia habari na kujibu maswali, unafikiria nini? Mambo yamebadilika? Unaweza kufikiri kuwa ni badiliko gani lilofanyika?

MATUMIZI BINAFSI Ndiyo mambo yamebadilika kwa hawa ndugu. Majira na kukomaa kunaweza kutuleta katika mazingira mapya. Kuna mabadiliko unayoona katika maisha yako yanayoonyesha tabia yako nzuri, utu wako, thamani yako, na mahusiano yako? Usiogope kuweka bayana mambo hayo. Kama mabadiliko hayatokei, unaweza kujisikiae? Ni mabadiliko gani mazuri?

Ni mabadiliko gani mazuri unayoona katika huduma, mwenzako au mtoto wa muda fulani? Sawa na Mungu anavyofanya kazi kwetu anafanya kazi kwa wengine pia . Chukua muda kutambua mabadiliko haya.

Kumbuka maneno unayoweza kusema kwa mtu huyu mifariji na kumtia moyo.

KUKARIRI: Maneno ya kuthibitisha na kutia moyo na kuonyesha ulimwengu ambamo Mungu anafanya kazi katika kutimiza makusudi yake kupitia kwetu. Mtume Paulo anatwambia kuwa ni Mungu anayefanya mambo makubwa ndani yetu na ni Mungu anayetupa nguvu kwa maisha ya kila siku. Chukua nafasi ya kukariri Wafilipi 1:6. Kwa mara nyingine tumia kadi zako. Andika kifungu hiki na ukikariri juma zima mara nyingi iwezekanavyo katika hali ambayo unaweza kugundua kuwa Mungu anatenda kazi ndani yako.

ZOEZI: Ni jambo la kufurahisha kuona kuwa japo mabo yalibadilika kiasi kwamba hawa ndugu hawana chuki tena na kutafuta kulipa kisasi. Badala yake wanajutia matendo yao ya siku zilizopita, na bado walikuwa wakibeba hatia. Hatia haiishi mpaka maovu yanaosamehewa. Angalia Mwanzo 42-44 na angalia rejea zilizo orodheshwa. Anagalia maneno yanayoonyesha hatia.

REJEA

1. Mwanzo 42:21, 22
2. Mwanzo 42:28
3. Mwanzo 44:16

MANENO YANAYOONYESHA HATIA

1. _____
2. _____
3. _____

Waliyotaka kusikia kutoka kwa Yusufu, ambaye walimkwaza. Je hiyo ingewezekana ? Nani aliyefahamu Yusufu alipo sasa? Kwasababu hawa ndugu waliamini kuwa aliisha fariki.

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

SALA: Hatia ni mzigo mzito kubeba, Bwana. Tunajikosea sisi wenyewe kwa kufanya hata yale ambayo hatuna sababu ya kuyafanya. Tunawakosea wengine kwa kuwasema na kusababisha kikwazo kwa kuwaonea wivu kwa vile walivyo navyo. Tunakukosea Wewe, Bwana, kwa yale tunayojitendea na kuwatendea wengine uliowaumba na kuwapenda. Forgive me for the times I have offended You with my thoughts. Unisamehe kwa kukosea mara nyingi kwa maneno na matendo. Na sasa ninatibu dhambi niliyojitendea: _____

Nisamehe kwa dhambi niliyomkosea rafiki yangu, wanafamilia, majirani, na wengine:

Nisamehe kwa mambo niliyokukosea, mara nyingi najifanyia mambo ninayoyataka, na kuna wakati sitaki kufanya kitu kingine. Nisamehe kwa: _____

Asante kwa kunikumbusha kwamba uko kazini pamoja nami. Mimi ni maendeleo ya kazi yako. Hautaniacha hadi utakapokamilisha kazi yako ndani yangu.

Soma 5 – Sehemu 5

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 45:1-15.

ZOEZI: Yusufu hawezi kuendelea kuvumilia. Yuda anasihi kwaajili ya Benjamini kwaniaba ya baba yake. Yusufu anaamini kuwa maisha huko nyumbani yamebadilika.

- Mtu anaweza kufikiri kuwa Yusufu nakwenda kupoteza. Agizo lake nini katika mstari wa 1?

- Sasa Yusufu ni peke yake na ndugu zake. Hawa ndugu walifikiri nini walipoona wako peke yao na gavana wa Misri – Alishindwa kujizua akalia kwa sauti hadi wamisri wakasikia. Ungefikiri nini kama ungekuwa katika chumba na Yusufu? Au kama ulikuwa mtunza nyumba? Au farao mwenyewe?

Yusufu hakuwafuata. Hawakuambiwa chochote. Tatizo ni kwamba analia sana kiasi cha kutoweza kuwaambia chochote.

- Kwa wepesi sana katika mstari wa 3 Yusufu anasema nini?
-

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- Ni swalii gani la haraka? _____
  - Ndugu wanaitikiaje? _____
  - Yusufu anawaambia tena yeze ni nani. Tena anaendelea mbele kwa kuwahakikishia.
Anasema nini katika mstari wa 5?
-

Yusufu alifahamu kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. Hata wakati wa sasa anawaambia...

Anawaambia kuwa kutakuwa miaka mingine mitano ya njaa lakini amini kuwa Mungu
alamleta kwa makusudi gani? _____

Aanaona kuwa maisha yake yaliongozwa na amhaye huwatunza mabaki na kuokoa maisha
yao kwa ukombozi mkubwa.

- Y usufu aliamini kuwa Mungu alitumia matendo mabaya na matukio mbalimbali ya maisha
kuleta ukombozi mkubwa. Ingawa walimtendea mabaya na kumwacha mikononi mwa
misafara ya wafanya biashara, Yusufu aliamini kuwa Mungu alitumia matukio kuleta
ukombozi mkuu. Mstari 8 angalia yale ambayo Mungu aliongea naye akiwa Misri.

1. _____
2. _____
3. _____

KUTAFAKARI: Ni kama mchezo wa kuingiza! Ndugu wameungana tena. Mwanamume mwenye
nguvu zaidi Misri aliye karibu na Farao, mtu anayeweza kuamua juu ya uzima au mauti yao, ni ndugu.
Ni kama ndugu mwingine. Huyu ndugu amefanywa kuwa gavana wa nchi. Yusugu hajichukulii sifa
kwa nafasi yake. Madai yake ni kwamba Mungu amekuwa kazini. Ni Mungu aliyefanya hii. Ni
Mungu aliyebadilisha nia mbaya ya ndugu kuwa njia ya ukombozi. Ukombozi huu haukuwahu
watu wa Misri tu bali na watu wote waliozunguka.

Wewe ni mwandishi wa habari umeambiwa utoe taarifa juu ya Misri. Umesikia toka kwa wamisri juu
ya kilio toka kwa Gavana aliyeachwa peke yake na hawa watu. Unapaswa kutoa taarifa hiyo. Ni mtu
gani wa kwanza ungechagua kumsahili? kwanini? Ungetaka kumuuliza nini?

Kwenye habari hii ya kufurahisha ambayo Mungu aliokoa watu kwa kutumia ndoto ya mtu mmoja
aitwaye Yusufu, kwa kumpa mpango wa kutunza chakula ambacho kingehitajiwa kwa miaka kadhaaa
ijayo? Je habari hii ina faida yoyote? Kwanini kiongozi wa waariri angekutuma kuchukua habari hii?
Ni habari gani ulizopipara kutoka kwa uliowasahili ili wakupe hali halisi ya familia hii amabayo
baadae iliathili taifa na dunia? _____

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

KUKUMBUKA: Kuna wakati Yusufu anatoa maoni “Mungu alinituma...” Biblia nzima inaelezea Mungu alivyowatuma watu. Habari inamalizika na mstari ambao hauwezi kupuuziwa Unapatikana katika Mwanzo 50:20. Kwavile Yakoboalikuwa hai bado ndugu hawakuogopa Yusufu kwa chochote ambacho angewatenda. Baba yao alipofariki iliinuka hofu ndani yao. Maoni ya Yusufu ndiyo ya kukumbuka. Andila Mwanzo 50:20.

Tunza mstari huu kama mstari wako wa kukariri. Unatukumbusha kuwa japo hatuna mawazo, nia, na matendo mazuri, Mungu huchukua yale tunayofanya nakuyafanya mazuri kwa faida yetu na wengine pia. Kwa wale mnaotaka kifungu chenye ujumbe kama huu fungueni Warumi 8:28-29. Hatia inaweza kututafuna lakini Mungu anatukumbusha kwamba pasipokujali yale tuliyoyafanya, katika Kristo Yesu Anabadilisha yale tuliyofanya kwaajili ya wema wa wale wanaompenda.

SALA: Chukua nafasi ya kumshukuru kwa upendo wake usiostahili. Anakusudia kuwa maisha yetu ydhihirishe uwepo wake. _____

Soma 6-Bethemiu 1

UTANGULIZI: Yusufu na ndugu zake wameungana tena. Kulitokea nini baadae? Yusufu anawaagiza ndugu zake kumpelekea baba yao habari waliyoyasikia na kuyaona. Anataka baba yake afahamu nafisi kubwa aliyonayo kule Misri. Anatka Yakobo aletwe Misri ili wote waishi sehmu ya Gosheni. Njaa ingekuwapo miaka mitano zaidi.

Ndugu walishirikishana na kujadili mengi yaliyopita. Yusufu aliamini kuwa Mungu alimtanguliza ili aweze kuwatanza. Aliamini kuwa ni Mungu aliyemtuma na kumfanya kiongozi wa nchi. Aliwasamehe. Alionyesha ukarimu kwa familia nzima. Aliwapa ardhi ambako wangeishi, ardhi iliyokuwa nzuri ya kuchunga kondoo na ng’ombe wao. Hakutaka wachelewe alitaka waje haraka ili wawe chini ya usalama wake wasipate shida ya njaa tena. Kabla ya kuondoka walikumbatiana, walibusiana, na kulia pamoja.

Farao naye alihusika kuwa familia waishi Misri kwa kwenye nchi ardhi nzuri yenye rutuba. Alithibitisha kile ambacho Yusufu aliisha ahidi. Kwa nyongeza alitaka wachukue gari la kukokota na njia nyingine ambayo ingewarahisishia kusafiri. Ahadi yake ilikuwa kwamba ardhi iliyokuwa nzuri zaidi ilikuwa ni yao.

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 45:15-28.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

ZOEZI: Ndugu waliondoka kwenda nyumbani.

- Wamepakiliwa tena. Mstari 21-22: Yusufu aliwapa nini?

Kwa mara nyingine, Benjamini anapendelewa (Mwanzo 43:34, Mwanzo 44:2). Yusufu anampa nini katika mstari wa 22?

Anawapa nini ndugu kumpelekea baba yao mstari wa 23?

- Yusufu anawatuma ndugu zake waende, Aliwafungia zawadi nzuri za Misri kwaajili ya baba yake. Kuagana kwa mwisho kukoja katika mstari wa 24?

Kwanini alisema hivyo? _____

FUNDISHO: Maneno ya mwisho ya Yusufu kwa ndugu zake yanasi kika kama anajaribu kuwatupia mpira wa mwisho akisema, Kwaheri. Msafiri kwa amani msrigombane.” Ki uharisia hii haina ukweli sana. Pamoja na kwamba binadamu hupenda kuweka lawama. Japo haturidhiki kuwa mambo yamekwisha mpaka sisi wenyewe tuko huru kutokana na haria. . Kumbuka maongezi yao walipokuwa wakijaribu kuona ni kwanini haya yalitokea (Mwanzo 42:21-22). “Niliwaambia.” “Si mimi, halikuwa kosa langu kuingia katika tatizo hili.” Lawama ni kama mpira unaotoka kwa mtu mmoja kwenda kwa mwingine. Iweke mbali na mimi. Ni kosa la mtu mwingine. Mlaumu huyo.

3omo 6 – Sehemu 2

KUTAFAKARI BINAFSI: Unakuwaje unapofika wakati wa lawama? Tunapofika wakati wa kutubu kila mtu huangalia sehemu ya makosa yake mwenyewe.

- Hakika sitaki kukiri ni vipi niko na hatia.
- Sitaki kubeba matokeo ya yale niliyoyafanya.
- Badala yake nataka niwe huru ubebe lawama mwenyewe.
- Sijali nikiona ukipata shida. Kwanza una hatia.
- Lolote ninaloweza kufanya kuokoa...
- Njoo ufikirie, Sisikii vibaya nikifirikira yale mliyofanya.
- Ki ukweli sijui kama nina hatia kwaajili ya kufanya mabaya.
- Hisi itikio lako mwenyewe na kukiri hatia. Una njia ipi ya kubeba hatia na lawama?

○ _____

○ _____

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Kama sikubali lawama na hatia kwa yale niliyoyafanya hakuna tofauti itakayotokea. Nikikiri matendo yangu mabaya Mungu anataka kunisamehe na kuniosha dhambi zangu, kutoka yale ambayo si mema kwa maisha yangu. Kumbuka mstari wa kukariri kutoka 1 Yohana 1:8-10. Andika maneno kwa mara nyingine tena: _____

SALA: Bwana ninakiri kuwa nina wakati mgumju kukiri haria yangu na kukubali lawama kwa mambo niliyofanya isivyopasa katika maisha yangu. Ninafanana sana na Rubeni. Nataka kuzunguka na niliwaambia, badala ya kukubali kuwa ni makosa yangu Sitaki kuwajibika kwa matendo yangu wala kusikia matokeo yake makosa yangu. Sitaki kuwajibika matokeo ya matendo yangu. Zaidi ya hayo sitaki kukubali kuwa nahitaji kusamehewa. Kukubali haya ni kuhukumiwa palepale. Lakini nimekosea. Nina hatia. Ninahitaji niwajibike kwa mtendo yangu movu. Ninataka nikusikie ukisema kuwa nimesamehewa. Kujua kuwa nimesamehewa ndiyo njia ya kuachana na maisha ya hatia na kuishi kwa uhuru. Katika mwana wako Yesu nimewekwa huru. Asante kwa kunipenda na kuniweka huru.

KUTAFAKARI: vijana wote kumi na mmoja wako njiani kuelekea kwa baba yao Kanaani. Fikiria hali hewa ya kikundi kwavyovyote kila mtu ana mawazo yake na tafakari yake. Katika majadiliano bilashaka walisema, “Tulikuwa vipofu kiasi gani?” “Kwavyovyote alikuwa Yusufu. Tungemtambua.” “Alikuwa amevaa kama kiongozi wa Kimisri. Kilikuwa ni kifuniko cha kweli.” “Tena tulienendelea mbele yake na alifahamu vyote tulivyokuwa tukiongea. Ni kweli hakuruhusu” “Nimewekwa huru. Baba atafurahi sana! Si dhani kama atatuamini tutkapomwambia...”

Unaweza ukafikiria walivyokuwa na hamu ya kufika nyumbani na kukutana na baba yao tena? Mtoto wake hajafa yuko hai Wala si mtumwa bali ni mtawala katika nchi yenye maisha na hazina kwenye ghara zake. Mtoto wake ana h amu ya kuungana naye tena. Ni furaha ya namna gani nyumbani kwa Yakobo! Kwanamna flani haisikiki kuwa ukweli?

ZOEZI: Furaha ya baba ni vigumu kuielezea.

- Itikio la Yakobo ni nini juu ya taarifa ya watoto wake (mstari 25-28)?
  - Wanamwambia nini (mstari 25)? _____
  - Irilikio la Yakobo ni nini? _____
  - Ni nini kilichobadilisha kutokuamini kwake kuwa kuamini? Ni nini kilichorudisha moyo wake?

- Anasema nini katika mstari wa 28?

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

Soma 6=Sehemu 3

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 46:1-7; 46:26-27.

ZOEZI: Ni siku ya kufurahi kiasi gani!

- Yakobo (Israeli) anaondoka na vyote alivyonavyo toka Hebron katiak Kanaani akitegemea kuungana na mwana wake sasa anafahamu kuwa yuko hai. Alipitia njia ya Beersheba, huko alitoa sadaka kwa Mungu wa baba yake Isaka. Ni jambo gani lingemfanya Yakobo apate shida kuacha Kanaani? _____

Ni jambo gani unalo kumbuka kwa ahadi ya Mungu kwa Abrahamu , Isaaka,na Yakobo?

- Mistari ya 2-4: Mjungu laikuja kwa Yakobo
  - Alimwita_____
  - Itikio lake lilikuwa nini? _____
  - Mungu alijitambulishaje? _____
  - Mupngu limwambia Yakobo asiogope kisha akafanya maaganomatatu
    1. _____
    2. _____
    3. _____
- Kwa kipindi cha muda mfupi mambo mengi yametokea. Hakuna shaka kuwa habari ilisimuliwa na Yakobo aliridhika kuwa Yusufu yuko hai, kila mtu alikuwa na haraka kufunga mizigo tayari kwa kuanza safari. Katika haraka hiyo Mungu alipaswa kumhakikishia kuwa yuko pamoja naye. Kuswa angetimiza yale yote aliyoahidi kupitia wazazi wake. Mungu angekuwa naye na kumfanya taifa kubwa. Uzao wake ungeletwa katika nchi ya Kanaani na angemuona Yusufu kabla ya kufumba macho yake kwa mauti.
- Asubuhi Yakobo anaamka familia inafanya haraka kuanza safari tena, unafikiri nini kilikuwa kinaendelea ndani ya Yakobo kwa muda huu wote? Kwa mara nyingine, Mungu wa baba yake awa karibu naye. Kulikuwa na muda mwingine...
  - Kulikuwa na matukio gani katika Mwanzo 28:10 na mistari inayofuata?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

- Kumbuka usiku alipokutana na Esau kulitokea nini (Mwanzo 32:22 na mistari inayofuata?)

- Haikuwa jambo jepesi kwa Yakobo kuacha nchi ya Kanaani. Alikuwa anaacha mahali ambapo mke wake Raheli, baba yake Isaka na mama yake Rebeka walikozikwa. Akuwa akiacha nchi ambayo hataiona tena. Kuacha mahali na kwenda sehemu nyingine ni jambo la kusisimka na kubadili mazingira lakini kuna mambo mengi yenye kuleta mashaka. Kuna jambo gani moja katka mstari wa 4 ambalo Mungu alimtaka Yakobo akumbuke?

- Kuna tofauti kwa Yakobo kujua kuwa Mungu yuko pamoja naye! Unafahamuje kuwa uwepo wa Mungu uko pamoja nawe popote unapokwenda? Unafahamu?

3omo 6 – Gehennu⁴

KUKUMBUKA: Kulikuwa na faraja na kuhakikisha kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. Kuna faraja kubwa pia kwanguy na kwako kujua kuwa Mungu yuko pamoja nasi , sawa na alivyokuea na Yakobo. Zab. 139:7-10 inatukumbusha kuwa hakuna wasiwasi kwakuwa Mungu yuko pamoja nasi popote tunapokuwa. Mwandishi wa Zaburi anauliza swali, “Ninaweza kwenda wapi kuikimbia Roho yako? Ninaweza kwenda wapi mbali na uwepo wako?” Hailalishi popote tunakokwenda Mungu yuko pamoja nasi. Neno lake linasema hivyo. Huu ni ukweli. Kwa mara nyingine andika mstari kwenye kadi yako na nyuma ya kadi andika maeneo tofauti ambako ungetaka kwenda. Endelea kukumba kuwa hakuna unakoweza kwenda ambako Mungu hayuko.

MATUMIZI BINAFSI:

- Ni faraja gani kwako kusikia kuwa Mungu anakuwa pamoja nawe popote unapokuwa?

- Je kuna mahali unakukuwa ukajisikia wasiwasi kwasababu unajua Mungu yuko pamoja nawe?

- Kwa vyovyyote mahali mbalimbali unapokuwa unajua kuwa Mungu yuko pamoja nawe. Maeneo haya yanajumuisha chumba cha hospitalini, na kwenye kilele cha mlima. Ni mahali gani kwingine unakuojua kuwa Mungu yuko pamoja nawe?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

SALA: Andika sala yako mwenyewe. Unaweza kumshirikisha Mungu amaeneo ambayo Mungu anakukuta nawe unapaswa kutambua kuwa yuko pamoja nawe. Kie maeneo ambayo hujisikia vibaya unapojuwa kuwa Mungu yuko pamoja nawe. Shereke kwa kufahamu kuwa haijalishi mahali popote unapokuwa au unachofanya Mungu yuko pamoja nawe. Uaminifu wa uwepo wake hautegemei tabia yako bali upendo wako kwako. _____

FUNDISHO: Biblia inaweka wazi kwa wasomaji kuwa safari ya kundi hili la wafugaji kwenda Misri ilikuwa kama aina nyingine ya Kutoka Kanaani. Na katika hilo kuna mambo ya kukumbuka.

Hadi hatua hii uzao wa Abrahamu wamekuwa wachache. Biblia inatpa rejea ya Abrahamu, Sara, na Isakal. Na baadae Isaka, Rebeka, Yakobo na Esau. Tunafahamu kuwa Yakobo alikuwa na familia ya watoto kumi na mmoja na Yusufu ambaye alikuwa kiongozi Misri. Kumbuka ahadi ya kuzaa na kuongezeka, ahadi ya kuwa taifa kubwa, ikianza kutimizwa na familia ya Yakobo kama tunavyoona.

1. Mara zote ahadi ya Mungu kwa watu wake si mstari ulionyooka. Abrahamu alikuja Kanaani na alikuwa ameahidiwa nchi. Aliahidiwa pia kuwa angekuwa taifa kubwa. Tena tenajifunza kuwa Sara alikuwa tasa. Sasa tunajua kuwa Kanaani ni ya familia ya Yakobo. Tunaona wakiondoka kwasababu ya njaa katika nchi. Kumbuka maisha yako mwenyewe. Umeishagundua kuwa si kila kitu ni cheupe na cheusi? Si kila kitu kinatokea kama tulivypanga. Tuna malengo, mipango, na matumaini na inawezekana ili kufikia mambo haya kuna mapito mengi ya kupitia ili kufika kule tuliko lenga. Ni wakati gani unapojikuta ukisita kwenye njia ulizojiwekea kufikia malengo yako? _____
2. Msafara umekua. Karibu wanafamilia 70 pamoja na watumishi, walisha ng'ombe, na ng'ombe wanasafiri pamoja. Hii si ziara ndogo. Magari ya Farao yalifurahiwa kwa kubeba watu vitu vyote, pamoja na mahema. Hii inatukumbusha kuwa ahadi ya Mungu ya kumiliki maliki mali nyingi inatimia.
3. Tunaona familia ikiondoka kwa pamoja. Wana wote wa Yakobo, wajukuu, mabinti and na wajukuu wa kike. Wote walikuwa pamoja. Picha hii ya familia ya Yakobo inatukumbusha familia zetu. Ukubwa si tatizo bali kusimama pamoja kwa nguvu. Hakuna aliyebacki nyuma. Kila mmoja alikuwa amejipanga kwa maisha mapya ya Misri. Umoja ulifanya familia kuwa na nguvu. Mistari 8-27 elezea watu wote waliosafiri na Yakobo kutoka Kanaani kwenda Misri.

KUTAFAKARI: Tunapoona msafara huu katika mawazo yetu, tunaona Mungu akitimiza ahadi yake kwa Abrahamu, Isaka, na Yakobo. Mawazo yako yanaweza kutembea kando ya kikundi cha familia yako, labda ukiwa umeshika mtoto, ukitia moyo mwenye kuchoka na anahisi joto, mkijadiliana na ndugu juu ya maisha katika nchi mpya? Ungekuwa mtangazaji ukiwa na kamera ya video, ungechukua muda mwangi ukitoa taarifa juu ya nani na kwanini?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Lesson 6—Part 5

KAZI YA KUFANYA: Soma Mwanzo 46:28-30.

ZOEZI: Msafara unakaribia Misri.

- Yakobo anampa kazi Yuda. Anapaswa kufanya nini (mstari 28)?

  - Wamewasiri Goshen. Ionyeshe Goshen katika ramani za kwanza nyuma ya Biblia yako. Angalia umbali waliosafiri. Kumbika ilikuwa Beersheba Mungu alipomtokea Yakobo kwa maono. Kutoka Beersheba kwenda Goshen inaonekana ni kadiri ya umbali wa maili _____.
  - Yusufu alikuwa na farasi wake aliposikia kuwa baba yake mekaribia Gosheni alikwenda kumlaki.
  - Ni kuungana kwa baraka kiasi gani! Angalia mstari 29 hisia iliyoonyeshwa na baba na mtoto: _____

    - Kuwa na Yusufu ndilo hitaji la Yakobo. Roho yake iliridhika. Hakuwa na mashaka tena juu ya yaliyompata mtoto wake. Kwa neema Mungu alileta upenyaji kwa familia nzima. Yakobo na Yusufu walikuwa kwenye mikono ya kila mmoja kwa mara nyingine.

TAFAKARI BINAFSI: Yakobo alikuwa hashughuliki na kutengana tu, ilikuwa zaidi ya hapo. Ilikuwa ni wasiwasi kama mtoto wake yu hai au alikufa. Mara nyingi tunasikia habari kuwa watoto wametekwa na kuwa watoto wametengana na familia kwa sababu mbalimbali. Labda umeisha kutana na visa kama hivi maishani mwako. Kutengana si tatizo kama kutofahamu mahali mtu alipo na kama ni mzima au la.

Kama mtu huyu angekuwa ni wewe, ungekuwa tayari kusimulia shida ulizovumilia?

Hali yako inaisha vizuri? Kama ni hivyo ni hisia gani mlizoshirikishana?

Labda haikuwa hali yako. Je kuna mtu mwingine anayehangaika kufahamu hatima ya mtu anayempenda? Kuna farija gani kwa mtu kama huyo mwenye kuhangahika?

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

Unaweza kukutana na wale uwapendao na mkumbatiane tena kama Yakobo alivyokumbatia mtoto wake na kulia? _____

Kama hatia na lawama vinakuweka mbali, ni kipi kifanyike kurekebisha hiyo hali?

Sehemu yako ni ipi? _____

Mungu anataka kutuzunguka na mkono wake wa kimungu. Anataka kururudisha katika uhusiano na Yeye. Ni baba yetu, muumbaji wetu. Mara zote anatutazama kama watoto wake kurudi kwake.

Timaweza kukiria kuwa tumechagua kufuata njia zetu na kufanya mambo yetu wenyewe. Tunaweza kukiria kuwa hatujawa kma Mungu alivyotaka tuewe kama wawakilishi wake katika ulimwengu tunamoishi. Pasikujali hali halisi na mazingira tunakojikuta Anatusubiri akinyosha mkono wake kutukumbatia. Uliishafikiria furaha anayokuwa nayo unapokuja kwake?

SALA: Ee Baba, Umeniumba. Ulikuwa na matumaini makubwa kwangu. Uliniumba ili kudhihirisha uumbaji wako. Njia ulihyonipa ya kuelezea msamaha wako ni maamuzi ninayoamua. Niwezeshe kupata uhuru kamilii kutoka kwako. Asante kwa kunitazama kwa upendo na msamaha. Nikumbatia na univute kwako as kama tunavyounganishwa pamoja katika Kristo Yesu, Bwana wangu na Mwokozi. _____

KUCHIMBA KWA KINA: Biblia inaendelea kuelezea mengi juu ya maisha ya familia hii katika sura zilizobaki za Mwanzo. Kina mambo mengi yaliyo katika somo sura hizi ambayo hayawezni kuelizewa katika somo hili. Ukichagua orodha ya yaliyomo yatakusaidia kadiri unavyoendelea na masomo:

- Mwanzo 46:31ff – kuishi katka nchi ya Gosheni
- Mwanzo 47:9 – Umri wa Yakobo alipoletwa mbele ya Farao
- Mwanzo 47:13 – Athari za njaa na jinsi Yusufu alivyookoa Wamisri
- Mwanzo 47:26 – Sheria ya Yusufu: Moja ya tano ya movuno yalikuwa ya Farao
- Mwanzo 47:27ff – Mauti ya Yakobo ni karibu
- Mwanzo 48 – Watoto wa Yusufu wanabarikiwa na Yakobo
- Mwanzo 49 – Kila mtoto wa Yakobo alipokea baraka kwa uwiano kabla ya kufariki kwake
- Mwanzo 49:29 – Yakobo anafariki
- Mwanzo 50:1-14 – Yusufu na ndugu zake wanamzika baba yao Kanaani
- Mwanzo 50:22ff – Kifo cha Yusufu

FINDISHO: Hatuwezi kuacha habari za Yusufu pasipokuhusisha Mwanzo 50:15-21. Hii mistari ina habari njema juu ya vijana hawa kwaajili yetu. Sasa baba yao amefariki hawa ndugu walikuwa na hofu kuwa Yusufu angewageuka. Walimuona kama kiongozi mwenye nguvu katka nchi. Kila mtu

MSAMAH A WA MUNGU UHURU WETU

alikuwa anwajibika kwake. Angesema neno wote wakafungwa au wakauawa. Hawa ndugu waliamini kuwa maisha yao yako salama kwasababu ya baba yao . Waliamini kuwa baba yao aliwapa ulinzi wa kutosha kuwa salama. Yakobo amefariki.

Mistari hii inafunua nini juu ya vijana hawa?

Waliongopa nini katika mstari wa 15?

Uongo unainua kichwa chake kiovu. Wanamwambia Yusufu kuwa baba yao alisema?

Mistari hii inafunua nin kuhusu Yusufu?

Wanakuja wakiomba msamaha tena. Hii inamkasirisha Yusufu. Hawajui upendo wake? Hawajui kuwa upendo wake kwao ulikuwa mkubwa kuliko hatia? Aliwaambia nini? _____

Msamaha huondoa hofu. Aliwaambia wasiongope . Aliahidi kuwatunza na watoto wao. Kifungu kinasema kuwa aliwahakikishia tena upendo wake kwao na alizungumza nao kwa ukarimu. Tendo la msamaha lilikamilika.

MATUMIZI BINAFSI: Je unaendelea kushikilia hatia maishani mwako? Hatia ya ndugu zake ilimkasirisha Yusufu. Alilia kwaniaba yao. Angefanya nini kuwasawishi kuwa wakati aliisha wasamehe? Alitaka waendelee na maisha yao siyo kuendelea kuwa watumwa wa jambo liloisha zamani.

Ni hatia gani maishani mwako ambayo haitaisha? Ni jambo gani ambalo huwezi kujisamehe mwenyewe? Kujisamehe ni njia ambayo Mungu huitumia kutubariki. Anatuwezesha kusamehe na kupokea msamaha, si kutoka kwake tu bali kutoka na kwa wengine. Msamaha anaoutoa ni huru. Kwa nguvu zetu hatuweze kuukubali; bali kwa nguvu zake msamaha unaweza kuwa wetu, binafsi, pasipokuficha. Bibilia inatufundisha kutubiana dhambi zetu sisi kwa sisi (Yakobo 5:16). Kutubu ni sehemu ya kupokea msamaha. Kutubu kunafungua hatia na kuitoa, hiyo huwezesha msamaha kuingia. Kutubu husababisha uponyaji. Toba huponya majareha maishani mwetu. Kutubu haimaanishi kuwa mmoja ni mkubwa kuliko mwengine. Kutubiana kunamaanisha kuwa wote tumetenda dhambi. Kutubu kunawezesha neno la msamaha kuingia maishani mwetu.

MSAMAHWA WA MUNGU UHURU WETU

SALA: Ee Bwana, Unatupatia habari njema ya msamaha kwa dhambi zetu zote. Hakuna haja ya kubeba maumivu ya hatia ambayo hayaishi. Bwana, asante kunipatia nguvu ya kupokea upendo wako wa msamaha. Asante kwa uhuru ambao umeleta msamaha maishani mwangu. Kwasabani ya Yesu nin fursa ya kuishi kama mtoto wako, mtoto wa mfalme! Asante! Ndiyo, ninaamini neno lako linalosema kuwa ni furaha kubwa mbinguni kwa mwenye dhambi mmoja akitubu (Luka 15:7). Fungua macho yangu kuona fursa ya kusamehe wengine sawa na mini nilivyosamehewa. Fungungu wengine kuishi maisha huru na ya kusamehewa.

MARUDIO: Lengo la zoezi hili ni kuthibitisha kukua na ufahamu wako juu ya habari za Aganao la Kale. Wasika wakuu katika habari hii walikuwa Yakobo na watoto wake. Wengine katika sura hizi wanahuksika kw nafase zao. Rundia baadhi ya wahusika na baashi wanaohusika kwa nafasi zao, na zingatia kile unachokumbuka..

Rejea Nani muhusika?	Unakumbuka nini?
Mwanzo 37:21-23; 42:22	
Mwanzo 37:26; 43:8-9	
Mwanzo 39:1	
Mwanzo 39:7	
Mwanzo 39:21	
Mwanzo 40:2	
Mwanzo 40:2	
Genesis 42:24	
Mwanzo 43:29	

Chukua muda kutafakari juu ya safari ya Yusufu na kuwa wa msaidizi wa mkubwa wan chi ya Misri:

- Mwanzo 37

- _____
- _____
- _____

- Mwanzo 39

MSAMAHYA WA MUNGU UHURU WETU

- _____
- _____
- Mwanzo 40
  - _____
  - _____
- Mwanzo 41
  - _____
  - _____
  - _____
- Mwanzo 42-44
  - _____
  - _____
- Mwanzo 45
  - _____
  - _____

Rudia alama ulizoweka katika Biblia kwa somo hili zima. Tafuta mistari amabayo unafikiri yanakufaa wewe bibafsi yanavyogusa maisha yako katika karne hii ya 21st. Andika mistari hiyo

---

Unajifananishaje na Yusufu na maisha yake?

Ungekuwa na fursa ya kukutana ana kwa ana na Yusufu kwa mazungungumzo na ungetaka kumuuliza ushauri ambao ungekusaidia wakati wa matatizo, ungemuuliza nini? _____

“Bwana alikuwa pamja naye.” Jaribu kukumbuka mambo hayo katika maisha yako ambayo yanakukumbusha kuwa Mungu yuko pamoja nawe na kumshukuru kwa mafanikio aliyokupatia kwa kukupatia upendeleo mbele ya watu wengine:
